శ్రీరామకృష్ణ మిషన్ (సేవాసంస్థ):
తదాదర్శములు: కార్యావళి

అనువాదకులు :

కీ. శే. కందుకూరు మల్లికార్జునంగారు

ప్రప్రథమమున శ్రీరామకృష్ణమిషన్ ఎట్లు స్థాపింపబడినదియు, ఆ సంస్థయొక్క ఆదర్శములు, అది కావించుచున్న సేవాకార్యావళియు నిందు వివరముగ దెలుపబడియున్నవి.

54 పుటలు వెల : 50 పైసలు

దేవీ మాహాత్మ్యము

అనువాదకులు :

కీ. శే. కందుకూరు మల్లికార్జునంగారు

మార్కండేయ పురాణాంతర్గతమగు దేవీమాహాత్మ్యము భక్తులెల్లరు అవశ్యము పఠింపదగిన దివ్యగ్రంథము. పాఠకుల సౌకర్యార్థము శ్లోకములు పెద్దఅక్షరములతో ముద్రింపబడియున్నవి. ప్రతి శ్లోకమునకు తేట తెలమగు తాత్పర్యము గలదు.

పారాయణము చేయగోరు భక్తుల యుపయోగార్థము గ్రంథాదియందు చండికా ధ్యానము, అర్గలాస్తోత్రము, కీలకస్తోత్రము, దేవీకవచమును, గ్రంథాంతమున అపరాధ క్షమాపణస్తోత్రమును, దేవీసూక్తమును పొందుపఱచియున్నాము.

ఈ గ్రంథమును శ్రద్ధాభక్తులతో పారాయణముచేయు భక్తులకు శ్రీదేవీకృపాకటాక్ష వీక్షణప్రసారము తప్పక కలుగును.

170+24 పుటలు దివ్యమగు ద్వితీయ ముద్రణము వెల : రూ. 2-50

అడ్రెసు : మేనేజరు, శ్రీ రామకృష్ణమఠము, మైలాపూరు, మద్రాసు-4

రామకృష్ణప్రభ

సంపుటము ౨౬ ౧౯౭౦ - ఫిబ్రవరి : సౌమ్య - మాఘము సంచిక ౮

విషయసూచిక

ఫోన్ : 71231 రామకృష్ణప్రభ పోస్టు బాక్సు : 635

ప్రకటన

1969 జూలై నెలలో శ్రీరామకృష్ణప్రభ యిరువదియాఱవ సంపుటము ప్రారంభ మయినది. ఈ పత్రికయందు ఇంతవఱకు ఆదరాభిమానములు చూపుచున్న ఆంధ్రమహాజనులకు మా హృదయపూర్వకాభివందనములు. మా పారమార్థిక సందేశ ప్రచారసేవను ప్రశంసించుచున్న వందలాది భక్తులకు, పాఠకులకు మా శ్రేయః కాంక్షలు.

చందాదారు లందఱును భగవత్సేవాపరాయణమైన మా యీ పత్రికయెడల ఎప్పటియట్ల ఆదరాభిమానములు చూపగలరని విశ్వసించుచున్నాము.

మేనేజరు : శ్రీ రామకృష్ణప్రభ ఆఫీసు, శ్రీ రామకృష్ణమఠము - మద్రాసు 4.

'అఖిలవిభు శరణొందుమ, యా క్షణంబ యతనికృప నీదు ననుభూతి కందు వత్స'

—శ్రీ శారదామణి.

శ్రీరామకృష్ణ ప్రభ

సంపుటము ౨౬ } ౧౯౭౦ – ఫిబ్రవరి : : సౌమ్య – మాఘము { సంచిక ౮

శ్రీః

బ్రహ్మస్తోత్రము

మూలము :
మహాకవి కాళిదాసు

వ్యాఖ్యాత :
కీ॥ శే॥ ఆదికళాప్రపూర్ణ వేదము వేంకటరాయశాస్త్రిగారు

నమ స్త్రిమూ_ర్తయే తుభ్యం ప్రాక్ సృష్టేః కేవలాత్మనే
గుణత్రయవిభాగాయ పశ్చా ద్భేద ముపేయుషే. 1

(హేభగవన్)	(ఓ భగవంతుఁడా)
సృష్టేః	సృష్టికి
ప్రాక్	పూర్వము
కేవల	ఒక్కటియె యగు
ఆత్మనే	స్వరూపముగలవాఁడవును (రెండవది లేని వాఁడవును)
పశ్చాత్	తర్వాత (సృష్టికిం గడంగిన సమయమందు)
గుణ	(సత్త్వరజ_స్తమో) గుణములయొక్క
త్రయ	మూఁడు అనెడు
విభాగాయ	భేదకారణముగలవాఁడవై
భేదమ్	(స్రష్టృత్వములోనగు) ఉపాధిని
ఉపేయుషే	పొందినవాఁడవును
త్రిమూ ర యే	బ్రహ్మవిష్ణుశివాత్మకమయిన మూఁడు రూపములుగలవాఁడవును (అగు)

తుభ్యం	నీకు
నమః	ప్రణామము

తా. ఓ భగవంతుఁడా, సృష్టికి ముందు ఒక్కఁడవే ఉండి, యనంతరము రజస్సత్త్వతమస్సు లనెడు మూఁడుగుణముల మూలముగా సృష్టిస్థితిసంహారములకై భేదములు పొంది బ్రహ్మవిష్ణురుద్రరూపముల మూఁడుమూర్తులై యున్న నీకు మ్రొక్కు. ౧

యదమోఘ మపా మన్త రుప్తం బీజ మజ త్వయా
అత శ్చరాచరం విశ్వం; ప్రభవ స్తస్య గీయసే. 2

అజ	పుట్టువులేనివాఁడా
అపామ్	నీళ్ళయొక్క
అన్తః	లోపల
త్వయా	నీచేత
అమోఘం	వ్యర్థము కాని
యత్ బీజం	ఏవిత్తనము
ఉప్తం	నాటఁబడినదో
అతః	ఆ బీజమునుండి
చర	జంగమమును (చరించునదియు)
అచరం	స్థావరమును (చరింపనిదియు) అగు
విశ్వం (ఉత్పన్నమ్)	ప్రపంచము (పుట్టినది)
తస్య	ఆవిశ్వమునకు
ప్రభవః	జన్మకారణముగా
గీయసే	కొనియాడఁబడుచున్నావు

తా. పుట్టుక లేని యో భగవంతుఁడా, నీళ్ళలోపల నీవు రిత్తకానిదైన యే విత్తనమును నాటితివో, దానినుండి స్థావరజంగమాత్మకమయిన యీ ప్రపంచము పుట్టినది. కావున నిన్ను ఈప్రపంచముయొక్క జన్మకారణ మని కొనియాడుదురు. ౨

తిసృభి స్త్వ మవస్థాభి ర్మహిమాన ముదీరయన్
ప్రళయస్థితిసర్గాణా మేకః కారణతాం గతః. 3

ఏకః	(సృష్టికిముందు) ఒక్కఁడవేయైయున్న
త్వం	నీవు
తిసృభిః అవస్థాభిః	మూఁడు దశలచేత
మహిమానమ్	(నీ) ప్రభావమును
ఉదీరయన్	ప్రకటించుచు
ప్రళయ	నాశనమునకును

స్థితి	రక్షణమునకును
సర్గాణాం	సృష్టికిని
కారణతాం	హేతుత్వమును
గతః	పొందినవాడవు

తా. సృష్టికిముందు ఒక్కండవై యున్న నీవు రజస్సత్త్వతమోమయములగు బ్రహ్మ విష్ణుమహేశ్వరూపముల మూఁడుదశలచేత నీప్రభావమును ప్రకటించి సృష్టిస్థితిసంహారములకు మూఁటికి కారణభూతుడవై యున్నావు. 3

స్త్రీపుంసా వాత్మభాగౌ తే భిన్నమూర్తే స్సిసృక్షయా
ప్రసూతిభాజ స్సర్గస్య తా వేవ పితరౌ స్మృతౌ. 4

స్త్రీపుంసౌ	స్త్రీపురుషులు
సిసృక్షయా	సృజించు నిచ్ఛచేత
భిన్నమూర్తేః	రెండుగాఁ జేయఁబడిన స్వరూపముగల వాఁడవయిన
తే	నీయొక్క
ఆత్మ	దేహముయొక్క
భాగౌ	పాళ్ళు
తౌ ఏవ	ఆ పాళ్ళే
ప్రసూతిభాజః	ఉత్పత్తిని బొందియున్న
సర్గస్య	లకు
పితరౌ	తలిదండ్రులుగా
స్మృతౌ	చెప్పఁబడినవి

తా. మిథునసృష్టినిమిత్తము రెండుగా చీలిన నీదేహముయొక్క భాగములే స్త్రీపురుషులు. ఆరెండుభాగములనే పుట్టుకనొందు జంతువులకు తల్లిదండ్రు లని పెద్దలు వ్యవహరింతురు.

స్వకాలపరిమాణేన వ్యస్తరాత్రిన్దివస్య తే
యౌ తు స్వప్నావబోధౌ తౌ భూతానాం ప్రళయోదయౌ.

స్వ	నీయొక్క
కాల	కాలముయొక్క
పరిమాణేన	కొలతప్రకారము
వ్యస్త	విభజింపఁబడిన
రాత్రిన్దివస్య	రేయును పవలునుగల యట్టి
తే	నీకు

యాతు	ఏవి
స్వప్న	నిద్రయు
అవబోధౌ	మెలఁకువయునో
తౌ ఏవ	అవియే
భూతానాం	సృజింపఁబడినవానికి
ప్రళయ	సంహారమును
ఉదయౌ	సృష్టియును (అయియున్నవి)

తా. నీవు నీకాలపరిమాణముప్రకారము నీకు రాత్రిని పగటిని ఏర్పఱచుకొనియున్నావు. అందు నీవు నిద్రించుకాల మయిన రాత్రి భూతములకు ప్రళయముగాను, నీ మెలఁకువకాల మయిన పగలు భూతములకు సృష్టిగాను ఉన్నది. ౫

జగద్యోని రయోని స్త్వం, జగదన్తో నిరన్తకః;
జగదాది రనాది స్త్వం, జగదీశో నిరీశ్వరః. 6

(హే భగవన్)	(ఓ భగవంతుఁడా)
త్వం	నీవు
జగత్ యోనిః	ప్రపంచమునకు కారణమవు
అయోనిః	(స్వయము) కారణము లేనివాఁడవు
(త్వం)	(నీవు)
జగత్ అన్తః	లోకముయొక్క సంహారకుఁడవు
నిరన్తకః	(స్వయము) సంహారకుఁడు లేనివాఁడవు
త్వం	నీవు
జగత్ ఆదిః	లోకములకు ముందున్నవాఁడవు
అనాదిః	(స్వయము) ఆది లేనివాఁడవు
(త్వం)	(నీవు)
జగత్ ఈశః	లోకములకు దొరవు
నిరీశ్వరః	(స్వయము) దొర లేనివాఁడవు

తా. ఓభగవంతుఁడా, నీవు ప్రపంచమునకు కారణభూతుఁడవు, నీకు కారణము లేదు. నీవు లోకములను సంహరించువాఁడవు, నిన్ను సంహరించువాఁడు లేఁడు. నీవు లోకసృష్టికి పూర్వ మున్నవాఁడవు, నీకు పూర్వ మెవ్వఁడును లేఁడు. నీవు జగత్తులకు ప్రభువవు, నీకు ప్రభు వెవ్వఁడును లేఁడు. ౬

(సశేషము)

స్వామిజీనిగూర్చిన ప్రాజ్ఞసూక్తిమయూఖమాల

(స్వామిజీ శతవార్షికమహోత్సవము కొన్ని సంవత్సరములకు మునుపు ప్రపంచమంతటను కొనియాడబడినది. ఆసందర్భములో విద్వాంసులు మేధావంతులు తమరచనలలోను ఉపన్యాసములలోను శ్రీవివేకానందస్వామిలో తమ కొక్కొక్కరికి కననైన విశేషాలను సూక్తులలో తెలిపియున్నారు. వానిలో కొన్నిటిని ఈక్రింద పొందుపఱచుచున్నాము. అవి స్వామిజి ప్రతిభను జీవితవిశేషాలను మఱింతగాఢముగా అవగాహనచేసికొనుటకు చదువరులకు తోడ్పడవచ్చును.)

తనమాతృదేశ మతాధ్యాత్మికవిజ్ఞానములో వరిష్ఠాంశముల నన్నిటిని శ్రీవివేకానందస్వామి తనజీవితమందును ఉపదేశములందును రూపొందించుకొన్నారు.

* *

మన ఆధ్యాత్మికమహానాయకులలో అగ్రగణ్యులలో శ్రీవివేకానందస్వామి ఒక్కరు. ఆయన యుపదేశములు మనకు నిత్యనూతనోత్సాహప్రదములు.

* * *

శ్రీవివేకానందస్వామి ఒకయోగియోధుడని అనేకవిధములలో చెప్పవచ్చును. నిద్రాజడులైయుండిన మనప్రజలకు ప్రబోధమును శక్తిని ఆయన కలిగించినారు.

ఆయువసన్యాసి నెమ్మోమునుండి అగ్నిని వెదజల్లెను. ఆయనమాటలు శక్తిజనకయంత్ర (డయనమైటు) ప్రహారములవలె పనివడినవి. ...మానవుని రూపొందించుటకు పోతపోయు కర్మాగారమును నిర్మింపవలసిన దని ఆజ్ఞాపించినవారు స్వామిజి...స్వామిజిని మించిన విశుద్ధాత్ముడును ప్రభావాంచితవ్యక్తివిశేషమును భారతప్రజల ఉద్రేకసంకల్పములను లక్షించు ప్రజ్వలాగ్నిస్వరూపుడును విశ్వపౌరు డనగలిగినవాడును ఎప్పుడును ఎక్కడను ఉండినది లేదు.

స్వామిజి మహాయోగి, మహాగురువు, తత్త్వవేత్త, అన్నిటికిని మించి మహాదేశభక్తుడు.

* *

నవ్యయుగమున భారతమాత కనిన మహిష్ఠయోగులలో శ్రీ వివేకానందస్వామి యొకడు.

* * *

భారతజాతిని రూపొందించిన పితరులలో శ్రీవివేకానందస్వామి యొకడు.

* * *

నిరుత్సాహులును నిర్జితులునగు భారతీయుల మేలునకై శ్రీవివేకానందస్వామి ఒక బలతత్త్వశాస్త్రమును ఆనందతత్త్వశాస్త్రమును వ్యాఖ్యానించెను. కాని ఆబలము ఆత్మబలము. ఆయానందము మానవసేవద్వారా మానవులసుఖముద్వారా గలుగు నాత్మసాక్షాత్కారముచే సిద్ధించునట్టిది.

* * *

బుద్ధదేవునినైతికాదర్శతత్త్వమునకును శ్రీశంకరుని ఆధ్యాత్మికాదర్శ తత్త్వమునకును చక్కనికలయిక మనకు శ్రీవివేకానందస్వామి జీవితసందేశాలలో కన నగును.

* * *

భారతదేశమునకు మాత్రమే కాక సకల ప్రపంచమునకును వెలుగునిచ్చిన జీవితమును గడపిన శ్రీవివేకానందస్వామి మహాత్ముడు, గొప్పయాధ్యాత్మికపురుషుడు.

* * *

స్వామిజి "భారతభూమి" అను పంచాక్షరిని యుచ్చరించినప్పుడు ఆయనకంఠమున ఎంతటి ప్రగాఢకరుణరసము తొొనకుచుండు ననగా ఆ పవిత్రభూమి మీాది ప్రేమ అంటు వ్యాధివలె దగ్గఱ నెవ రున్నను వారిలోనికి సంక్రమించును.

*　　*　　*

ఒకసారి స్వామి "భారతదేశముపై నాకున్న ప్రేమయే నాలోని గొప్పదౌర్బల్యము" అని చెప్పెను. అది దౌర్బల్యమే అగునేని, పరమ భవ్యమైన ఆత్యంతధన్యతావహమైన దౌర్బల్య మది.

శ్రీవివేకానందస్వామికుండిన భారతదేశ ప్రేమ, ఆయనకుండిన విశ్వప్రేమలో నొక యంగమే.

వివిధసమయములలో శ్రీవివేకానందస్వాముల మనఃపరిస్థితియు వివిధముగ నుండెడిది. ఐనను ఏపరిస్థితియందైనను సరే ఆయన యుదాత్తత ఇంతంత కాదు.

శ్రీవివేకానందస్వాముల దృక్పథములో భారతదేశ మనిన నొకభౌగోళికభాగము గాదు. భారతదేశ మనగా ఆధ్యాత్మికాశయమునకు లక్ష్యము.

*　　*　　*

శ్రీవివేకానందస్వామి భారతదేశచరిత్రమున చాలలోతునకు దిగి పరిశీలించినవాడు. చరిత్రమును వైజ్ఞానికమార్గమున అవగాహనచేసికొనుటయే కాదు. చరిత్రలోతుపాతులకు ప్రసరించు మిక్కిలి చుఱుకైన చూపుకలవాడాయన.

*　　*　　*

శ్రీవివేకానందస్వాముల దృష్టి చాలగొప్పది. కాని ఆయన వట్టికలలు గనువాడు కాడు.

*　　*　　*

శ్రీవివేకానందస్వామి రాజకీయములలో పాల్గొన లేదు. తాను నెలకొలిపిన సంస్థ రాజకీయములకు దవ్వుగ నుండునట్లు గట్టికట్టుదిట్టములు అయన చేసియుండెను. కాని విదేశీయుల పరిపాలనవలని దుఃఖములకు ఆయన ఎంతగానో మనోవ్యథ చెందెను. అనిరీక్షితమైన వింతమార్గములో భారతదేశమునకు స్వాతంత్ర్యము వచ్చు నని ఆయన జోస్యముగ చెప్పెను.

*　　*　　*

స్వయముగ శ్రీవివేకానందస్వామియే ఒకసారి "నేను ప్రారంభించిన ఈకార్యకలాపముల ప్రభావము కనీసము ఏడుశతాబ్దముల వఱకును ఉండును" అని వక్కాణించెను. ఆయన మహాసమాధి నొంది ఇంకను డెబ్బది సంవత్సరములైనను కాలేదు.

*　　*　　*

శ్రీశంకరాచార్యులు తనవిద్వత్ప్రతిభచే వేదాంతసిద్ధాంతమును ప్రతిపాదించెను. దానిని స్వామిజి ప్రతిమానవుని సాంఘికజీవనమున అన్వయపఱచెను. శ్రీవివేకానందస్వాముల ప్రజాస్వామ్యవాద (సోషలిజము) హృదయము ఈయనుష్ఠానవేదాంతమే.

*　　*

శ్రీవివేకానందస్వామి ద్రష్టయగుటయే గాక వ్యవస్థానిర్మాతయు నయ్యెను. శ్రీరామకృష్ణతత్త్వప్రకాశక వ్యాఖ్యాతృపరంపరకు చెందినవాడైనను స్వామిజి భారతదేశమున నొక క్రొత్తసంప్రదాయమును స్థాపించినవారిలో ప్రథముడు.

*　　*　　*

పాశ్చాత్యదేశములకు వచ్చిన శ్రీవివేకానందస్వామి స్వకీయసిద్ధాంతము నుద్ఘోషించు ప్రవక్తగా రాలేదు. భారతదేశీయసనాతనోపదేశములకును జ్ఞానభక్తిసంప్రదాయములకును తు.చ.తప్పనిమహావ్యాఖ్యాతగా అరుదెంచెను.

*　　*　　*

శ్రీవివేకానందస్వాముల యభిప్రాయమున హిందూత్వమనగా నొకసిద్ధాంతమతము కాదు. ఒకప్రత్యేకసిద్ధాంతమును బోధించుచు ప్రచారముచేయుచు ఇతరమతాలవారిని తనలోనికి మరల్చుకొను మతము కాదు హిందూత్వము. హిందుత్వ మొక సంస్కృతి.

*　　*　　*

వివేకానంద జీవిత తత్త్వసారము "దేశభక్తి"యే అని కనీసము కొన్నిసందర్భములలో వివరింపబడినది గాని నిజమునకు ఆయన జీవిత తత్త్వసారము "విశ్వమానవప్రేమ."

*

శ్రీవివేకానందస్వామి "మీ (రుజీర్ణించుకొనుట)కు 1500 సంవత్సరములకు అగు ఆహారమును ఇచ్చి పోవుచున్నాను" అని తానే చెప్పెను.

*　　*　　*

జనసంఘశాస్త్రవేత్తకు, భౌతికాదిశాస్త్రజ్ఞనకు, చరిత్రరచయితకు, తత్త్వశాస్త్రవేత్తకు, మనస్తత్త్వప్రవీణునకు, ఆత్మానుభూతిరసికునకు ఉండవలసిన ప్రతిభ అంతయు కలిసి శ్రీవివేకానందస్వామిలో నుండెను. కావున ఆయన శిల్పిసార్వభౌముడు.

*　　*　　*

రోమైరోలాతో శ్రీరవీంద్రనాథుడు "భారతదేశము నెఱుంగగోరెదవేని శ్రీవివేకానందసారస్వతమును చదువు" మని చెప్పినవాక్యము ప్రత్యక్షరసార్థకము.

స్వతంత్ర కర్మాచరణము

'కర్మ' శబ్దమునకు 'పని' అను అర్థము ప్రసిద్ధమే. కాని మనకష్టసుఖానుభవాలకు కారణములైన వానిని గూడ మనము కర్మశబ్దముచే వ్యవహరించుచుందుము. కావున కర్మసిద్ధాంత మన్నను కార్యకారణసిద్ధాంత మన్నను ఒక్కటే. ఒకపరంపరలో ప్రతిదియు తనకు మునుపటిదానికి కార్యముగాను, తనకు పిమ్మటిదానికి కారణముగాను అమరియుండును. ఈతైత్తిరీయశ్రుతివాక్యములను కనుడు :—

తస్మాద్వా ఏతస్మా
　　దాత్మన ఆకాశ స్సమ్భూతః।
ఆకాశా ద్వాయుః।
వాయో రగ్నిః।
అగ్నే రాపః।
అద్భ్యః పృథివీ।
పృథివ్యా ఓషధయః।
ఓషధీభ్యో ఽన్నమ్।
అన్నా త్పురుషః

"ఆత్మనుండి ఆకాశము పుట్టెను, ఆకాశము నుండి వాయువును, వాయువునుండి యగ్నియు, అగ్నినుండి జలమును, జలమునుండి భూమియు, భూమినుండి యోషధులును, ఓషధులనుండి అన్నమును, (రేతస్సుగనైన) అన్నమునుండి పురుషుడును పుట్టుచున్నారు" ఈపరంపరలో

మొదటిదైన ఆత్మకు పుట్టుక లేదు, కావున ఆత్మ కొక జన్మ హేతువు, కారణము, లేదు. 'ఆకాశము'నుండి 'పురుషు'నివఱ కున్న ఏడింటిలో ఒక్కొక్కటియు తనకు మునుపటిదానికి కార్యముగాను తనకు పిమ్మటిదానికి కారణముగాను ఉన్నది. ఆకాశము 'ఆత్మ'కు కార్యము, 'వాయువు'నకు కారణము. వాయువు ఆకాశమునకు కార్యము, అగ్నికి కారణము; అగ్ని వాయువునకు కార్యము జలమునకు కారణము, జలము అగ్నికి కార్యము, పృథివికి కారణము; పృథివి జలమునకు కార్యము, ఓషధులకు కారణము; ఓషధులు పృథివికి కార్యములు అన్నమునకు కారణములు; అన్నము ఓషధులకు కార్యము పురుషునకు కారణము. వంశపరంపరలో ప్రతిప్రాణియు తనతల్లిదండ్రులకు కార్యమును తనసంతతికి కారణముగను అవుచున్నాడు. భగవద్గీతలో ప్రస్తుతమైన మఱొక పరంపరను దిలకింపుడు—

ధ్యాయతో విషయాన్ పుంసః
సఙ్గ స్తేషూపజాయతే
సఙ్గా త్సఞ్జాయతే కామః
కామా త్క్రోధో౽భిజా।
క్రోధా ద్భవతి సమ్మోహః
సమ్మోహాత్ స్మృతివిభ్రమః
స్మృతిభ్రంశా ద్బుద్ధినాశో
బుద్ధినాశా త్ప్రణశ్యతి॥

విషయములనుగూర్చిన ధ్యానమునుండి విషయాసక్తి ఏర్పడుచున్నది. విషయాసక్తినుండి కామము గలుగుచున్నది, కామమునుండి కోపము పుట్టుచున్నది, కోపమునుండి మోహముప్పతిల్లుచున్నది, మోహమునుండి విస్మృతి సిద్ధించుచున్నది, విస్మృతినుండి బుద్ధినాశము పాటిల్లుచున్నది, బుద్ధినాశమువలన పురుషునకు వినాశము మూడుచున్నది. పైని వివరించిన కార్యకారణసంబంధము ఈ పరంపరలోను స్పష్టమే.

కార్యకారణములకు ఉన్నసంబంధము అవినాభావసంబంధము. ఈరెండింట నొకటి యుండి రెండవది లేకుండుట పొసగదు. కారణము లేని కార్య ముండదు. కార్యమునకు కారణ ముండకుండదు. ఇదొకనియతి. ఇది కార్యకారణసిద్ధాంతము. ఇట్లే సుకృతదుష్కృతములకును వాని శుభాశుభ ఫలితములకును ఉన్న సంబంధము అవినాభావసంబంధమే. సుకృతము లేనిదే శుభము ఫలింపదు. శుభము గల్గినప్పుడు అందుకు హేతువైన సుకృత ముండకుండదు. దుష్కృతము లేనిదే అశుభము గలుగదు. అశుభము వాటిల్లినప్పుడు అందుకు హేతువైన దుష్కృతము లేకుండదు. ఇదొక నియతి. ఇది కర్మసిద్ధాంతము.

మనయింద్రియగోచరమగు ప్రతివిషయమును మనచిత్తమునం దంతకు ముందే యున్న విషయములతో సంసర్గ మొందును. దానిని వానితో మన మనస్సు సమన్వయించుకొనుటచే రూపొందునదే కార్యకారణాదికసంబంధము. కావున ఏనియతియైనను గానిండు, ప్రకృతిలో నున్న దనుట సరి కాదు. మన మనఃప్రభవమే అది. 'ఈనియతి విశ్వనియతి, ఇది విశ్వసూత్రము' అనుచుందుము. ఇచట విశ్వ మనగా వ్యక్తమై నామరూపాత్మకమై మన యింద్రియములకు గోచరించుచున్న ప్రపంచమే. ఇది అనంతమైన విశ్వములో చాల చిన్నదైన యొకభాగము. దీనినే మనము విశ్వమని వ్యవహరింతుము. కార్యకారణాదికసంబంధమును దేశకాలనిమిత్తబద్ధతయు నియతియు సోపాధికమైన యీవిశ్వమునమాత్రమే సాధ్యమగును. మనోగోచరప్రపంచమున కవ్వల కార్యకారణాదికనియమము వర్తింపనేరదు.

ఏలయన ఇంద్రియాతీతమగు తావున విషయముల నన్వయించు మనోవ్యాపార ముండ నేరదు కదా!

సర్వము నియమబద్ధ మయిన యీ ప్రపంచమున దేనికిని స్వతంత్రత లేదు. 'స్వతంత్ర సంకల్ప' మనున దొకటి యుండుట పొసగదు. కాని ఏది యింతకు మునుపు సంకల్పము కాకుండి, దేశకాలనిమిత్తములందుతగుల్కొని మానవసంకల్పరూపము నొందినదో అది స్వతంత్రము. ఈసంకల్పము దేశకాలనిమిత్తముల నెడి పంజరమునుండి వెలువడి నంతనే మరల స్వతంత్ర మగును—

యతో వా ఇమాని భూతాని జాయన్తే
యేన జాతాని జీవన్తి।
యత్ప్రయ న్త్యభిసంవిశన్తి।

'ఎవ్వనిచే జనించు జగ? మెవ్వని లోపల నుండు? లీనమై యెవ్వని యందు డిందు?' అను ప్రశ్న లేపబడినది. పుట్టినది స్వాతంత్ర్యములో, ప్రసుత ముండునది బంధనములో, ఇందుండి విడివడి పోయి లీన మగునది స్వాతంత్ర్యములో – అని సమాధానము చెప్పబడినది. కర్మభూమియగు భూలోకము మాత్రమే కాక భోగభూము లనబరగు స్వర్గాది లోకములు గూడ 'దేశకాల నిమిత్తబద్ధములే'. ఈలోకాలలో ఒకదానినుండి మఱొకదానికి చేరుట, పెక్కులోకాలు సంచరించి మరల తొంటి లోకానికి మరలుట — ఇదంతయు సుడిగుండములోని నీటిత్రిప్పటవంటిది. ఈ గమనాగమనములు కర్మఫల ప్రవాహవేగకారితములే కాని ఇం దేదియు ఐచ్ఛికము కాదు. ఈ విషయమే భగవద్గీతలో,

ఆబ్రహ్మభవనా ల్లోకా
పునరావ ర్తినో ఽర్జున
మా ముపేత్య తు కౌన్తేయ
పునర్జన్మ న విద్యతే. (VIII-16)

"అర్జునా, భూలోక మాదిగ బ్రహ్మలోకము వఱకుగల లోకము లన్నియు పునరావృత్తితో గూడుకొనినవి. కాని కౌంతేయా, నన్ను బొందినవారికి మరల జన్మము లేదు" అని చెప్పబడినది. దేశకాలనిమిత్తబద్ధమగు నీ ప్రపంచమున అశాశ్వతము కానిది లేదు. దుఃస్థితి కలుగునేని అదియు క్షణికమే, సుస్థితి కలుగునేని అదియు క్షణికమే. అశాశ్వతమైన దానిని శాశ్వత మని భ్రమించుట ఒక యజ్ఞానము. ఈ యజ్ఞానముచే – దుఃస్థితి ననుభవించుచుండువారు దాని నంతమొందించుకొనుటకై పలుపాట్లు పడుచుందురు. అశాశ్వతమైన దానిని శాశ్వతమైనదానినిగా మార్చుకోవచ్చునని యెంచుట మఱియొక యజ్ఞానము. ఈయజ్ఞానముచే — సుస్థితియందుండువారు ఇప్పుడున్నదే తమ కెల్లప్పుడు నుండవలయు నని కోరుచు, అట్లుంచుకొనగలందులకై పలుపాట్లు పడుచుందురు. దేశకాల నిమిత్తబద్ధములైన వానికి పరిణామరహితత యనెడి శాశ్వతత్వమును గలిగించుకొనుటకై పడుశ్రమ మెల్ల వ్యర్థమే.

అసతో మా సద్గమయ
తమసో మా జ్యోతి ర్గమయ
మృత్యో ర్మా అమృతం గమయ.

"అసత్తుగ నున్న నన్ను సత్తుగ నొనర్పుము, చీకటిలో నున్న నన్ను వెలుగులోనికి చేర్పుము. మృత్యుగోచరుడనై యున్న నన్ను అమృతత్వమొందింపుము." అను ప్రార్థన వాక్యములలో ప్రస్తుతమైన లక్ష్యమును అధిగమింపవలయు ననిన అందులకు దేశకాలనిమిత్తబద్ధమగు నీ ప్రపంచపు అవధుల నతిక్రమింపవలయును. ఈ క్షుద్రజగము ముగియుచోట పరమార్థధర్మము

ప్రారంభమగుచున్నది. ఔపాధికభంగుర విశ్వమందున్న దృఢసంగమును మనము విడనాడువఱకు ఆవల నున్న నిరవధికవిముక్తిని జాడగాంచు ఆసపాటైనను మనకు లేదు. కావున మానవుల మహోదాత్తాభిలాషల కెల్ల లక్ష్యమగు ఆవిముక్తిని బొందుట కొక్కటే మార్గమున్నది. ఏదనగా ఈక్షుద్రజీవితమును విడనాడుట, ఈ క్షుద్రజగమును విడనాడుట, భూమిని విడనాడుట, దివిని విడనాడుట, దేహమును విడనాడుట, మనస్సును విడనాడుట, పరిమితమును సోపాధికము నైన వాని నెల్ల విడనాడుట — క్షుద్రమగు ఈ యింద్రియజగమున ఈమనోజగత్తున మనమోహమును త్యజించినచో వెంటనే విముక్తుల మగుదుము.

కాని ఆ త్యజించుట చాల దుష్కరము. అందుకు రెండు మార్గా లున్నవి. మొదటిది జ్ఞాన మార్గము, రెండవది కర్మ మార్గము. మొదటిమార్గమున నెగ్గగలవారు అసాధారణ సంకల్పశక్తి సంపన్నులు అత్యల్పసంఖ్యాకులు. సామాన్యుల కెల్ల రెండవమార్గమే సుగమము. ఇందు కర్మల విడనాడక చేయుచు వానియందలి సంగమును వదలుకొను యత్నము మెట్టు మెట్టుగా సాగుచుండును.

బంధమును త్రెంపుకొని స్వేచ్ఛ నందవలెనను కోరిక సకలప్రాణులందును ఉన్నది. తెలిసియో తెలియకో అందఱు పాటుపడుచుండునది ఆ లక్ష్యసిద్ధికే. ఆ లక్ష్యసిద్ధికి కర్మశక్తిని విని యోగించుకొను విధానమును మనకు తెలుపునదే కర్మయోగశాస్త్రము.

అది మనకు నేర్పు మొదటి పాఠము — మానుకోవలసినది కర్మాచరణమును గాదు, అందలి సంగమును. ఒక చక్కని చిత్రపటమునకు రెండుప్రతు లున్న వనుకొనుము. అందొకదానిని నీవు కొంటివి. రెండవదానిని పొరుగింటివాడు కొనెను. రెండును చక్కని పటములే. అగ్నిప్రమాదము సంభవించి పొరుగింటివాని పటము తగులబడిపోయినచో ఏరవంత 'అయ్యో పాప' మనుకొందువో గాని, అందు కాయన దుఃఖించినంతగా నీవు దుఃఖింపవు. ఆ యగ్నిప్రమాదముచే తగులబడిపోవుట నీపటమునకే సంభవించియుండినచో నీ వెంతగా దుఃఖపడియుందువో ఊహించుకో. విమర్శించి చూచినప్పుడు దుఃఖాతిశయమునకు కారణము తెల్లమగుచున్నది కదా. 'నాది' అనుకొనుటే దుఃఖమూలము. అదే సంకెల. 'మమకారమును తలయెత్తనీయక అణచిపెట్టుము' అని కర్మయోగము బోధించుచున్నది. మమకార త్యాగమే వైరాగ్యము.

వైరాగ్య మలవడుమార్గములు రెండు. దేవునందు నమ్మకము లేక, కేవలము 'నేను విరక్తుడను కావలయు'నను దృఢనిశ్చయముతో దానిని సాధించుట ఒకమార్గము. ఇది మనోబలసంపన్నులకు తగిన మార్గము. దేవునందు నమ్మకము గలవారు అనుసరింపదగినమార్గ మింతకంటె సుకరమైనది. వారు కర్మలను తామొనర్చుచు కర్మఫలములను భగవంతునకు సమర్పింతురు. దేని నవలోకించినను, దేని ననుభవించినను, దేని వినినను, దేని నొనర్చినను సర్వము వారు భగవదర్పితబుద్ధితోడనే యొనరురు. మనము జగన్నాథుని సేవకుల మనియు, అతని యాజ్ఞలను నిర్వర్తించుచున్నా మనియు, కర్మ మొనర్ప ప్రతిక్షణమును అతడే మనల ప్రేరించుచున్నా డనియు భావించి కర్మఫలములయెడ నిర్లిప్తులై యుందురు. ఫలములను భగవంతున కర్పించి వానిని తాను కోరకుండుటను సాధకుడు అలవఱచుకోవలయును. భగవదర్పితబుద్ధి స్థిరముగ నలవడు

వఱకును, ఆలాగు తలంచుట మనస్స్వభావముగా పరిణమించువఱకును రాత్రింబగళ్లు.

సిరిని వెదకిన నేఁ గన్న సిరివి నీవె,
ప్రేమభాజను వెదకి తీపృథ్వియందు,
నిన్ను నొక్కనినే గంటి నిక్కువముగ-
నన్ను నీకిదే యర్పించుచున్నవాఁడ.

అని అనుసంధించుచుండవలయును.

శరీరమును సంగమును బలాత్కరించి మనచే చేయించు నులను మన కర్తవ్యము లని పేర్కొనుచుందుమే, ఆ కర్తవ్యములు జఘన్యములు. ఆలాగు కర్తవ్యములను నిర్వర్తించువారు బానిసలనుట నిజము. పుణ్యము పాపము సుఖము దుఃఖము మున్నగు ద్వంద్వములు నాణెపు టిరుగైపులవంటివి. ద్వంద్వములో ఒకదానిని రప్పించుకొని రెండవదానినుండి తప్పించుకొనుట సాధ్యము కాదు. పుణ్యమును కోరితివా, దాని నంటుకొని పాపమును గలుగును. పాప మంటకుండ వలయుననిన పుణ్యమును గూడ వదలుకొనవలయును. సుఖమును గోరితివా, దాని నంటుకొని దుఃఖమును వచ్చిపడును. దుఃఖము కలుగకుండవలయు ననిన సుఖాభిలాషనుకూడ మానవలయు. ఫలాభిసంధి లేక కర్మల ననుసరించువాడు స్వతంత్రుడు. ఆలాగు నిర్వర్తింపబడు కర్తవ్యము ఉత్తమము. వేయించిన గింజ అంకురించు శక్తిని కోల్పోయినట్లుగా భగవదర్పితఫలము లగు కర్మలు బంధకత్వమును కోల్పోయి కర్తకు విముక్తిదాయకము లగును. విముక్తియే కర్మయోగమునకు లక్ష్యము.

జడభరతోపాఖ్యానము

శ్రీమత్ప్రభవానందస్వామి

ఋషభరాజర్షి పుత్త్రుడగు భరతుడు మహీమాధికుడైన ప్రభువు. ఆమహిమచేతనే మన దేశము అతనిపేర భారతవర్ష మన బరగెను. ఈ దేశమున కంతకుముందుండిన పేరు అజనాభము.

బిడ్డలందఱిక్షేమము నభిలషించు కృపాళువైన తండ్రివలె, సకలప్రజలశ్రేయ మపేక్షించుచు భరతుడు రాజ్య మేలెను. స్వలాభము పైని తలంపించుకేనియు లేక సమష్టిలాభము నకై అతడు నిర్విరామముగా పాటుపడెను. ఎంత చిన్నపనినైననుగాని చేయునప్పుడు, అది భగవంతుని సేవయే అను తలంపుతో నతడు చేసెడివాడు. అందుచే ప్రతిపనియు భక్తి కార్యమే ఆయెను; హృదయవిశుద్ధికర మాయెను, సర్వసంగవిమోచక మాయెను, జీవబ్రహ్మైక్యసంపాదక మాయెను.

వార్ధక్యమందు భరతమహారాజు తనరాజ్యమును పుత్త్రులైదుగురికిని పంచి యిచ్చి, కర్మబంధములను తెగ తెంపులు చేసికొనగోరి, దైవధ్యానమునకై అడవికి చేరుకొనెను. విధుల నన్నిటిని నిర్వర్తించుటయు సత్కార్యముల నొనర్చుటయు సకలబంధవిముక్తికి మనల సంసిద్ధులనుగా చేయుటకే అని ఆయన యెఱుగును.

హిమాచలప్రాంతారణ్యమున గండకీనదీ తీరమున అత డొక పర్ణకుటీరము నిర్మించుకొని

అచ్చట సర్వాంతర్యామియైన ప్రేమనాథుని గూర్చి సదా ధ్యానింపసాగెను. ఆంతరమైన యేశాంతిని కోరి ఆయన బ్రతికినన్నినాళ్లు పాటు పడెనో ఆ శాంతి ఆయనకు చేకూరినది,

ప్రతిదినము ప్రొద్దున ఆయన భగవంతు నారాధించుచు ఇట్లు ప్రార్థించెడి వాడు——

ఆపరంజ్యోతిస్వరూపుని ధ్యానింతము గాక. ఆ జ్యోతినుండియే విశ్వ ముద్భవించెను. అందఱి డెందములం దున్నది ఆ జ్యోతి. సమస్తమును ఆ జ్యోతిలోనే లయించును, సకలప్రాణు లందును ఉన్న బుద్ధి ఆ జ్యోతియే. బుద్ధికి మార్గప్రదర్శకము ఆ జ్యోతియే, ఆ జ్యోతిని శరణు జొచ్చుచున్నాము.''

ఈవిధముగా దినములు నెలలు సంవత్సర ములు గడచినవి. అంత నొకనాడు ఆ రాజర్షి ధ్యాననిమగ్నుడై యున్నచోటికి సమీపమున నొక హరిణాంగన నీరు ద్రాగుటకు వచ్చెను. అప్పుడే యించుకంతదూరమున నొక సింహము గర్జించెను. హరిణము మిక్కిలి భయపడి, నీరు ద్రాగుటకై ఆగక, నదిని దాటగోరి ఒక్క దూకుదూకెను. అది గర్భముతో నుండెను. మిక్కుటమైన యీ యాపుచేతను ఆకస్మిక భయాతిరేకముచేతను, ఆ జింక ఒక చిన్న శిశువును గని తత్క్షణమే విగతజీవమై నేల ద్రెళ్లెను. ఏటిలో బడి వెల్లువలో కొట్టుకొని పోవుచున్న జింకపిల్ల రాజుగారి కంట బడెను. అయన తత్క్షణమే ధ్యానాసనమునుండి లేచి అప్పుడే పుట్టిన హరిణశిశువును వెల్లువనుండి తప్పించెను; పర్ణశాల కెత్తుకొనిపోయి, మంట రాజజేసి వెచ్చన గలిగించి జాగరూకతతో శ్రద్ధతో హరిణశిశుజీవమును నిల్పెను. కరు ణాళువైన ఆ ప్రభువు ఆహరిణశిశువును తన రక్షణలో ఉంచుకొని పండ్లను పచ్చికను తిన బెట్టి పోషించెను. ఆయన పితృహృదయ ముతో పర్యవేక్షించుచుండ ఆ శిశువు సుందర హరిణముగా వర్ధిల్లెను. యావజ్జీవము అంటి పెట్టుకొని ఉండిన రాజ్యపదవినుండియు కుటుం బమునుండియు విరక్తమైన ఆతేని దృఢమనస్సు – తాను వెల్లువనుండి కాపాడిన హరిణము నందు సక్తమయ్యెను. జింకమీఁది ఆయన ప్రేమ నానాటికి వర్ధిల్లెను. అది వర్ధిల్లినకొలది పరమాత్మధ్యానమున అతని యేకాగ్రత క్షీణింపసాగెను. మేతకై కాననమున కేగిన జింక మరలివచ్చుట కాలస్యమైనచో ఆరాజర్షి తహతహపడుచుండెను. ''పాపము నా చిన్ని కూన మీఁదికి ఏ వ్యాఘ్రము వచ్చిపడెనో, ఏ ఆపద సంభవించెనో, లేకున్న మరలి రా నాలస్యమేల'' అనుకొనెడివాడు.

ఇట్లు కొన్ని సంవత్సరములు గడచెను. ఒక నాడు తనకు మరణము సన్నిహితమైనట్లు గుర్తించి ఆరాజు మేనిని నేలపై వ్రాల్చెను. మనస్సు పరమాత్మయందు నెలకొనక హరిణ మునుగూర్చియే స్మరించుచుండెను. తన ప్రియ హరిణముపై చూడ్కి నిలిపి చూచుచుండగనే జీవ మతనిదేహమునుండి వెలువడెను. ఇందుల ఫలితముగా నతడు మరుజన్మమున హరిణ ముగా పుట్టెను. ఐనను కర్మఫలము రిత్తవోదు. రాజుగాను ఋషిగాను ఆయన చేసిన సుకృత మెల్ల ఫలవంతమయ్యెను. తత్ప్రభావమున హరి ణముగ పుట్టినను ఆయనను పూర్వజన్మస్మృతి యుండెను. నోరులేని మృగశరీరమున నున్నప్ప టికిని గతజన్మ చరిత్రమంతయు స్మృతిలో నుండెను. సదా అది తక్కినజింకలతో కూడక మేతకై తపోవనములందును యజ్ఞభూము లందును ఉపనిషత్తు లుపదిష్టములగు తావు లందును సంచరించుచుండెడిది.

జింకజన్మము ముగిసెను. మఱుజన్మమున అతడొక సంపన్నబ్రాహ్మణుని కనిష్ఠపుత్రుడుగా జన్మించెను. ఈజన్మమందును అతనికి పూర్వజన్మజ్ఞాన ముండెను. జీవితసుఖదుఃఖాలలో తగుల్కొనగూడ దను నిశ్చయ మతనికి పసితనముననే కుదిరెను. అతడు ఎదిగి ఆరోగ్యవంతుడు బలవంతుడు నయ్యెను, కాని నోరు తెఱచి ఒక్కమాటైనను పలుకడు. ఐహిక విషయాలలో తగులము దాపరించునేమో అని వెఱచి యతడు సోమరిగాను మందబుద్ధిగాను కననగుచుండెను. అతని మనసు సదా బ్రహ్మము నందు నెలకొని యుండెను. ప్రారబ్ధకర్మానుభవము పూర్తియగుటకే అతడు జీవించి యుండెను. కాలక్రమమున అతని తండ్రి మరణించెను. ఇతరపుత్రులు ఆస్తిని పంచుకొనిరి. కనిష్ఠుడు మూగ యనియు వ్యర్థు డనియు నెంచి అతని భాగమును గూడ వారే హరించిరి. ప్రాణము నిలుపుకొనుటకు కావలసిన అన్నము నతనికి పెట్టుచుండిరి. అతనిపట్ల వారి యౌదార్య మంతే. వదినె లతనివిషయమున చాలక్రూరలై ప్రవర్తించుచుండిరి, కష్టములైన పనుల నన్నిటిని అతనిచే చేయించుచుండిరి. తాము కోరినంత అత డెన్నడేని చేయజాలక పోయినచో ఆనాడు వా రతనిని మఱింతగా కాల్చుకొని తినుచుండిరి. అత డేమో విసుగుకొనడు, భయపడడు, నోరు తెఱచి మాటాడడు. వా రాతనిని మితిమీఱి పీడించినప్పుడు, అత డిల్లు విడిచి పోయి వారి దురాగ్రహము చల్లబడువఱకు ఎటనేని చెట్టునీడలో కూర్చుండును, పిమ్మట మెల్లగ ఇంటికి మరలును.

ఒకనాడు వదినెలు అతనిపట్ల మామూలుకంటె ఎక్కువ క్రూరముగా ప్రవర్తించిరి. అంతనతడు ఇల్లు విడిచి పోయి ఒక చెట్టునీడలో విశ్రమించెను. అప్పుడు రఘూగణమహారాజును పల్లకీలో కూర్చుండబెట్టుకొని బోయీలు ఆ మార్గమున పోవుచుండిరి. పల్లకీవాహకులలో నొకనికి ఆకస్మికముగ అస్వాస్థ్యము కలిగినది. అతనికి బదులు వేఱు మనుష్యు డెవరైన దొరకునా అని రాజసేవకులు వెదకుచుండిరి. చెట్టునీడలో కూర్చున్న భరతుడు వారి కంటబడెను. అతనిఆకారపుష్టిని గుర్తించి వారు “జబ్బుపడిన పల్లకీమోపరిస్థానమునకు నీవు వచ్చెదవా?” అని యడిగిరి.

భరతుడు జవాబు చెప్పలేదు. అంతట నా రాజసేవకులు అతనిని పట్టి లాగుకొనిపోయి పల్లకీబొంగు అతని భుజముపై నుంచిరి. ఒక్కమాటయైనను పలుకక భరతుడు తక్కిన మోపరులతోబాటు తానును నడచెను. పల్లకీ ఇంతకు మునుపువలె సమముగా నడువక ఎగుడుదిగుడుగ నడచుచుండెను. రాజు వెలుపలికి తొంగిచూచి క్రొత్తమోపరితో “ఓరీ మూర్ఖా, నీభుజములు నొప్పి ఎత్తుచున్నచో రవంతసేపు విశ్రమింపుమురా” అని యదలించెను. భరతుడంత పల్లకీబొంగును నేలదింపి ఈజన్మకంతటికిని మొదటిసారిగ నోరు తెఱచి ఇట్లు ప్రసంగించెను.

“రాజా, ఎవరిని మూర్ఖా అని పిలిచితివి? పల్లకీని దింపు మని నీ వన్నది ఎవరితో? బడలినా డని నీవు చెప్పుచున్న దెవరిని? “నీవు” అని నీ వనుచున్న దెవరిని? “నీవు” అని నీ వన్నది ఈ దేహము నగుచో ఇదియు నీ దేహమును ఒక్కపదార్థమునుండి రూపొందినవే. దానికి చైతన్యము లేదు. దానికి బడలిక తెలియదు. నొప్పి తెలియదు. నామనస్సునుద్దేశించి యుంటివేని అదియు నీ మనస్సువంటిదే, విశ్వవ్యాప్తమైనది. మనసునకు సైతము అవ్వలనుండు ఆత్మను “నీవు” అని యుంటివేని నాయందున్న ఆ తత్త్వమును

నీయందున్నట్టిదియు విశ్వమంతటికిని ఏకైకముగనుండునదియు ఒక్కటే. ఆత్మకు బడలిక ఉండు నని తలంచితివా, రాజా, నీవు? ఆత్మకు ఎపుడుగాని బడలికగాని వ్రణముగాని కలుగు నని తలంతువా? రాజా, భువిపై సంచరించు చిన్న క్రిములను పాదముల క్రింద త్రొక్కుటకు నా కిష్టము లేదు, నా దేహమున కిష్టము లేదు. అవి నలుగుడు చెందకుండవలయునని నేను ప్రయత్నించుచుండుటచేత పల్లకీ ఎగుడుదిగుడుగ నడచినది. అంతే గాని ఆత్మకు బడలిక ఎప్పుడును లేదు. దౌర్బల్యము ఎప్పుడును లేదు. పల్లకీ బొంగును అది మోయ లేదు. అది సర్వశక్తియు విశ్వవ్యాప్తమునైనది.''

రఘూగణమహారాజు పండితుడ నని, జ్ఞాని నని, తత్త్వవేత్త నని అభిమానము కలవాడు. అట్టి ఆయన ఇప్పుడు పల్లకీనుండి దిగి భరతుని పాదములపై వ్రాలి ''ఓ మహానుభావా, నన్ను క్షమింపుము. నాపల్లకీని మోయు మని నిన్ను కోరినప్పుడు నీవొక ఋషి వని నే నెఱుంగను. నీతో నాకు లభించిన సమాగమము నా మహాభాగ్యమే. దయచేసి నాకు ఆత్మజ్ఞానము నుపదేశింపుమా'' అని ప్రార్థించెను.

భరతు డుపదేశింప నారంభించెను. ''రాజా, జ్ఞానము లన్నిట ఉన్నతతమమైనది ఆత్మజ్ఞానము. క్షణభంగురమగు నీవిశ్వమున సౌఖ్యము వడయగలనని మానవుడు తలంచుచున్నంతకాలము అతనికి ఆత్మజ్ఞాన ముదయింపదు.

సత్త్వరజస్తమోగుణములతో ఆత్మ ఏకీభవించుటచే మానవుడు తన సుకృతదుష్కృతములచే బద్ధుడైయుండును. సుకృతముగాని దుష్కృతముగాని మనసున కంటునే గాని ఆత్మ కంటదు. మనసు ఆత్మకొక యనుబంధము వంటిది. పరమాత్మ మనసుతో సంసర్గ మొందుటచే జీవాత్మగా కనబడుచున్నది. మనసున కంటు సుకృతదుష్కృతముల కనుగుణముగ ఉన్నతయోనులందును నిమ్నయోనులందును జన్మ మొందుచుండును. మానవునకు కలుగు సుఖదుఃఖములు అతని కర్మఫలితములే. కావున బంధనమునకుగాని బంధవిముక్తికి గాని కారణము మనస్సే.

గుణములతో సంసర్గమందిన మనస్సు బంధనమును దుఃఖానుభవమును కలిగించును. గుణసంసర్గమునుండి విడుపొందిన మనస్సే విముక్తిని శాంతిని సమకూర్చును.

నిత్యద్రష్టయు, నిత్యసాక్షియు ఆత్మయే. ఏకర్మలుగాని తలంపులుగాని ఆత్మ కంటవు. ఇంద్రియాతీతమైనది ఆత్మ. అది స్వయంప్రకాశమగు జ్యోతి. అదే దైవము. సర్వప్రాణుల కంతర్యామిగ నుండుటచే నారాయణుడనియు, సర్వప్రాణులకు ఆశ్రయమై యుండుటచే వాసుదేవు డనియు దైవమును పేర్కొనుచుందురు. తన మాయకు ఆయనయే పరిపాలకుడు. పరిపాలకుడుగ ఆయన తాను సృజించిన సర్వప్రాణుల హృదయములందు నెలకొనియుండును

మానవులు మేలుకొని ఇంద్రియముల నణచి మాయపట్టునుండి తమ్ము విడిపించుకొని ఆత్మతత్త్వము నెఱుంగు వఱకు జనన మరణావర్తమున సుడియుచుందురు. మానవుడు మనస్సును తన యదుపులోనికి తెచ్చుకొని మనసు కంటె ఆత్మ వేఱు అనెడి తత్త్వము నెఱుంగు వఱకు అతనికి ముక్తి లేదు. దుఃఖానుభవమును, భ్రాంతిని, రోగములను, కామక్రోధలోభములను కలిగించునది మనస్సే. ఈ యన్నింటికిని ఉనికిపట్టు మనస్సే. జ్ఞానఖడ్గమునకు గురువులకు గురువగు ప్రేమనాథుని భజన

ముచే పదునెక్కించి, ఆ ఖడ్గముచే మనస్సును వశపఱచుకొనవయును.

ఉన్న పరమార్థము సత్త్వము ఒక్కటే. అది జ్ఞానస్వరూపము. ఏకైకచైతన్యము. విశుద్ధము. పరిణామాసహము. ద్రష్టకు దృశ్యమునకు అతీతము. దానినే దేవుడని ప్రేమనాథుడని పేర్కొందురు.

కేవలము వేదాధ్యయనముచేతను తపస్సుచేతను సత్కర్మానుష్ఠానముచేతను ఈ జ్ఞానము నధిగమింప జాలము. మహాత్ములగోష్ఠియందు మెలగుటచేతనే ఈ జ్ఞానము కలుగును. మనసు విశుద్ధమైనపుడు ప్రేమనాథుని ధ్యానము ఆనందకరమగును. జ్ఞానాగ్నిచే అజ్ఞానదురితమును భస్మమొనర్చి మానవుడు బ్రహ్మముతోడి తన యైక్యమును సాక్షాత్కరించుకొని ప్రేమనాథుని ప్రాపించుచున్నాడు. అదే జీవిత లక్ష్యము.

నిజముగ ఈ ప్రపంచమును, మానవులు దారితప్పిన సాంద్రారణ్యముతోపోల్పవచ్చును. ఈ యరణ్యమున చోరులు, దోపిడిగాండ్రు ఉన్నారు. ఇంద్రియములును ఇంద్రియానుభూతులునే ఆ చోరులు దోపిడిగాండ్రు. వీరు నిజమైన మన దాయధనమును ఆంతరమైన దివ్యతను దోచుకొందురు. మన ఎదుట ఎండమావు లున్నవి. దానిని చూచినంతనే దప్పి తీర్చుకొందమని మనము పరు లెత్తెదము. మనలో భోగతృష్ణ యున్నది ఆ తృష్ణను తీర్చుకొనుటకు బాహ్యప్రపంచమున పరువులెత్తుదుము. ఆ ప్రపంచము ఎండమావులవలె భ్రాంతిజనకము. ఇహలోకమున అభిలషణీయమేమియు లేదని ఒక్కొక్కప్పుడు మన జ్ఞప్తికి వచ్చుచుండును. కాని వెంటనే దానిని మఱచి పోవుచుందుము. ఈ గహనమున మనము చుట్టు తిరుగుచుందుము. దయాళువైన బాటసారి యొకడు మహాత్ము డొకడు వచ్చి చూపువఱకు ఈ యరణ్యమునుండి బయటపడు దారి మనము కనుగొనలేకుందుము. తమ్ము తాము అదుపులో నుంచుకొని తమ విముక్తిని సాధించుకొన్న వివేకులు విముక్తి మార్గమును మనకు చూపుదురు.

రాజా, రఘుగణా, అగాధమైన ఇహలోకారణ్యమున దారితప్పినవాడవే నీవును. సర్వసంగములను విడనాడుము. సకలప్రాణులందును దయ కలిగి యుండుము. ఉపాసనధ్యానసేవలచే పదును హెచ్చిన జ్ఞానఖడ్గముచే అజ్ఞానబంధములను ఛేదించుకొనుము.''

ఇట్లు భరతుడు తన ప్రసంగమును చాలింపగనే రాజు అతని ఎదుట సాగిలబడెను. అంతవా రిద్దఱును ఒకరినొకరు వీడ్కొనిరి. తాను సాక్షాత్కరించుకొన్న తత్త్వము నుపదేశించు పనిని భరతుడు సాగించుచుండెను. రాజు తన కుపదిష్టమైన తత్త్వమును సాక్షాత్కరించుకొనువాడై మరలి తనరాజ్యమునకు చేరుకొనెను.

చిత్తశుద్ధి - చిత్తనిగ్రహం

కీ. శే. కులపతులు ముట్నూరు కృష్ణారావు

I

సోదరా, నీ యున్నతి అంతా, నీ అంతఃకరణను అనగా నీ లోపలి పనిముట్టును ఉపయోగించుకోవడంలో ఉన్నదని నీవు సరిగ గ్రహించి ఉంటే, నీ విన్ని కష్టాలపాలయ్యేడివాడవు కావు. నీ మనస్సును దారం తెగిన గాలిపటంవలె

వదలివేయడంవల్ల, ఒక దారీతెన్నూ లేకుండా, ఏ కంచెల్లోనో, ఏ అపథాల్లోనోపడి తికమకలు పడుతున్నావు.

తుదకు నీ శరీరం ఆరోగ్యంగా, బలంగా ఉండాలన్నా, ముందుగ నీ మనస్సునే బలపఱచుకోవాలె సుమా. ఎందుకంటె, నీ శరీరంలో కనబడే రుగ్మతలన్నీ శారీరకములే అని భ్రమపడుతున్నావు. కాదు. రోగాలన్నీ ముందుగా నీ మనస్సులో అంకురించి క్రమంగా నీ స్థూల శరీరాన్ని దెబ్బకొట్టుతున్నాయి. ఇందాకా ఎందుకు? నీ శరీరారోగ్యం చాల వఱకు నీ అభ్యాసాలను బట్టేగా ఉండేది? కొంచెము ఆలోచించుకో.

నీ కజీర్ణబాధ వచ్చిందంటే, ఎందుకని? మితాహారం అభ్యసించకపోవడంవల్ల. నీ జిహ్వా మీదే నీ యధికారాన్ని వదులుకొన్నావు. జిహ్వాచాపల్యం మూలంగా, తినరాని తిండ్లన్నీ తింటున్నావు. త్రాగరాని పానీయాలన్నీ త్రాగుతున్నావు. నీ జిహ్వాను కట్టుబాటులో ఉంచే నిగ్రహాన్ని అలవఱచుకొని ఉంటే, నీ శరీరమిట్లా రోగపంజర మయ్యేదా?

మన వైద్యులు రోగంవచ్చిందంటే, చేతి నాడి చూస్తారు. చంకలో గాజుపుల్ల పెట్టి ఉష్ణం కొలుస్తారు. గుండెలు పరీక్షచేస్తారు. ఊపిరితిత్తులను కొట్టి చూస్తారు. అంతేనేకాని, నీ మనస్తత్త్వాన్ని, నీ అభ్యాసాలను, నీ యభిరుచులను, నీ వ్యసనాలను పరిశోధించరు. నీ మనస్సుకు, నీ శరీరానికి సంబంధంలేదని వాళ్ళ అభిప్రాయము. రోగాలన్నీ ముందు నీ సూక్ష్మ శరీరంలో బుట్టి, క్రమంగా నీ స్థూలశరీరంలోకి ఉబుకుతాయని వాళ్ళకు తెలియదు.

జ్ఞానంగల వైద్యుడైతే ముందుగ నీ మనస్సును, నీ తత్త్వాన్ని పరీక్షచేసికాని, రోగనిదానం చేయడు. పూర్వకాలంలో మన జ్ఞానులేమిచేసేవారు? వారి శరీరాన్ని శుద్ధిచేసి వజ్రకాయంగా చేసుకొనేవారు. శరీరం మనస్సుకు బాహ్యోపకరణం. నీ మనస్సెంత పదునుగా ఉంటేనేమి, నీ బాహ్యోపకరణం బండబాఱిఉంటే! అందుకని శరీరాన్ని ఆరోగ్యవంతంగా, సాత్త్వికంగా చేసుకొనేవారు. ఎట్లా?

మందులుతినా వారు జవసత్త్వాలను సంపాదించింది? కాదు. యోగాభ్యాసంవల్ల. యోగం రెండు విధాలు. మనస్సును పైకి, ఊర్ధ్వలోకాలకు తీసుకొనిపోయేది రాజయోగం. మనోబలంచేత శరీరాన్ని కాయకల్పంచేసేది హఠయోగం. హఠయోగం అంటే, ఏమిటో అని భయపడకు. కారణశరీరం ద్వారా, నీ స్థూలశరీరాన్ని స్వాధీనంచేసుకొని, దానిని శక్తివంతంగా చేసుకొనే విధానమే హఠయోగం. మనస్సుకు శరీరానికిగల అన్యోన్య సంబంధం వారికి దెలిసినట్లుగ ఇంకొకరికి దెలియదు. నీ శరీరంయొక్క పునాది నీమనస్సులో ఉన్నదని గ్రహించావా, నీ శరీరాన్ని ప్రబలాయుధంగా చేసుకొనే రహస్యం అవగతమవుతుంది.

నీ శరీరంలోని ప్రధానభాగాలేమిటి? రక్తంతో గూడిన మాంసం, ఎముకలు, నరాలు. నీ నరాలు సరిగ్గా ఉన్నాయా, నీ శరీరమంతా బాగుంటుంది. నీ నరాలు నీ మనస్సుకు లోకువ. నీవేదిచేయాలన్నా, ముందు నీమనస్సులో ఒక సంకల్పం బయలుదేఱుతుంది. ఆ సంకల్పం నీ నరాలను కదిలిస్తుంది. నీ నరాలు నీ అవయవాలను ఇంద్రియాలను ఆడిస్తాయి. కాబట్టి నీ మనస్సుకు నీ శరీరానికి సంబంధం కలిపేది ఏది? నరం. అది ఎలెక్ట్రిక్ తీగవంటిది, మనస్సును "స్విచ్" చేశావా,

వెంటనే ఒక కరెంటు నరాలద్వారా శరీరాన్నంతా క్రమ్మివేస్తుంది. నీ నరాలు సరిగ్గా ఉండవా, నీ మనస్సును నీవెంత స్విచ్ చేస్తే ఏమి? నీ మనస్సులోని వెలుగునుగాని, వేడిమినిగాని నీ నరాలు శరీరంలోకి తీసుకొనిపోలేవు. అప్పుడు నీ శరీరం ప్రాణంలేని గుడ్డపేలికవలె వ్రేలాడుతూ ఉంటుంది. హఠయోగం చేసేదేమిటి? నీ మనస్సుకు నీ నరాలకుగల సంబంధాన్ని బలపరుస్తుంది, సున్నితపరుస్తుంది. వీణెమీది తీగెలను వైణికుడెట్లా శ్రుతిపెట్టి ఉంచుతాడో, యోగికూడా తన మనోబలంచేత తన నరాలను సున్నితంగా బిగువులో ఉంచి, తద్వారా శరీరాన్ని తేజస్వంతంగా చేసుకొంటాడు.

నీ మనస్సు ఎప్పుడైనా ఊరుకొని ఉంటుందా? నీటిలోనుండి బుడగలు బయలుదేరునట్లుగా, నీ మనస్సులోనుండి ఎన్నితలంపులు, ఎన్ని భావనలు, ఎన్ని వికారాలు, ఎన్ని ఆవేశాలు విచ్చలవిడిగ చెలరేగుతూఉంటాయి! ఇవన్నీ నిరంతరం నీ నరాలద్వారా, నీ శరీరం మీద దెబ్బలు కొట్టుతూనే ఉంటాయి. నీ మనస్సులో కలవరం ఉన్నదా, నీ ముఖంకూడా ఎఱ్ఱబాఱి, ముడతలుపడి, చెమర్చి, సుళ్లుపడుతూ వికారంగా ఉంటుంది. నీ మనస్సు నిర్మలంగా, శాంతంగా ఉంటుందా, నీ ముఖమండలంకూడా ఉదయభానునివలె ప్రకాశవంతంగా శోభాయమానంగా ఉంటుంది. నీ ముఖంచూ తెలుస్తుంది నీ మనస్సెట్లా ఉన్నదీ. కాబట్టి నీ శరీరం ఆరోగ్యవంతంగా, తేజస్వంతంగా, సౌందర్యవంతంగాఉండాలంటే, ముందు నీ మనస్సును నిర్మలంగా, శాంతంగా, రసవంతంగా, జ్ఞానవంతంగా, మంగళమయంగా చేసుకో.

అంతేనేకాని, ముఖాన్ని ఎన్నిమార్లు సబ్బుపెట్టి రుద్దుకొన్నా, ఎన్నిపౌడర్లు కొట్టుకొన్నా లాభంలేదు. నీ మనస్సులో ప్రేమామృతం తొణుకులాడుతూ ఉంటుందా, నీ నేత్రాలలో కరుణాజ్యోతులు వెలుగుతూ ఉంటాయి. నీ పెదవులమీదనుండి సఖ్యరస ముట్టిపడుతూ ఉంటుంది. నీ చెక్కిళ్ళమీద గులాబీలు పూస్తాయి. నీ ఫాలతలంపై బ్రహ్మవర్చస్సు ప్రతిఫలిస్తూ ఉంటుంది.

కాబట్టి నీ శరీరసాధనకోసమైనా, నీ మనస్సును జక్కబఱచుకో. నీబుద్ధి పైపైన తిరుగుతూఉంటే లాభంలేదు. నీ మనస్సు అజాగ్రత్తగ ఉండడంవల్ల, నీ ప్రకృతిలో ఎన్నో దురభ్యాసాలు పాదుకుపోయి యున్నాయి. వానిని పెకలించివేయడం కష్టమవుతోంది. చీటికి మాటికి కోపం తెచ్చుకోడంవల్ల, కోపిష్ఠివైపోయినావు. మాట్లాడితే నీ ముఖం కందగడ్డ అయిపోతుంది. నీ నరాలెట్లా ఉబికి ఉన్నాయో చూచుకో—ఎందుకా ఏడుపుకొట్టుముఖం? ప్రతిదానికి దిగులుపడడం, నిరుత్సాహం చెందడం, దురదృష్టుడనని ఏడవడం-ఈ అభ్యాసంమూలంగా ముఖంలో దారిద్ర్యం ఓడుతూ ఉంటుంది. నీవు ఒకవేళ నవ్వినా నీముఖం ఏడుస్తున్నట్లుంటుంది. నీ స్నేహితులు నిన్నుచూచి అసహ్యించుకొంటూ ఉంటారు, తుమ్మల్లో ప్రొద్దువలె, నీముఖంమీద చీకట్లు క్రమ్మిఉంటే నీ సహవాసం ఎవరుకోరుతారు? నీముఖాన్నిట్లా వికారంగా చేసుకొని, ఇతర్లు నిన్నాదరించడం లేదని ఎందుకు వారిని నిందించడం?

నీ మనస్సులో భావరత్నాలు, సంతోషవీచికలు, ఉత్సాహపు నురుగులుఉంటే, నీ ముఖమూ, నీ మూర్తీ ఎంత శోభయమానంగా ఉంటుందో ఆలోచించుకో. నీలో ఒక అపూర్వ

మైన వశీకరణశక్తి సమ్మోహనాస్త్రం పుట్టు కొనివస్తుంది. నిన్ను జూచేటప్పటికల్లా, నీ మిత్రులకు ప్రాణం లేచివచ్చినట్లుంటుంది. నీనగు మోమునుండి సూర్యరశ్మి బయల్వెడలి, నీ పరిసరాలను ప్రకాశవంతంగా జేస్తుంది. నీమోము పూలతోటగ మారుతుంది. నీ హాసం, నీ మాట, నీ నడక, నీ చేష్టలు సర్వం ఆకర్షవంతంగా ఉంటాయి. మురళీధరునివలె నీవు చెలికాండ్రను నృత్యశీలురనుగ జేసి, నీ జీవితాన్ని ఒక క్రీడారంగంగా చేసుకోగల్గుతావు.

నీ మనస్సును పదిలపఱచుకోవాలంటే, పైపైన శుద్ధిచేసి లాభంలేదు. నీ బుద్ధిలోపల ఎన్నో పొరలున్నాయి. భూమిలోపల ఎన్ని పొరలు యుగయుగాంతరాలనుండి పేరుకొని వస్తున్నాయో, అట్లాగే నీలోగూడా ఎన్నో పొరలు గడ్డకట్టుకొని బిగుసుకుపోయిఉన్నాయి. అవి సునాయాసంగా పొమ్మంటే పోయేవికావు. వానిలో నీ అభ్యాసాలు, నీ వ్యసనాలు, నీ సంస్కారాలు గూళ్లుకట్టుకొని ఉన్నాయి. ఆ గూళ్ళను వదిలిస్తేనేకాని, నీ చిత్తం నీవు చెప్పినట్లుగ వినదు, నీ అభ్యాసాలే నిన్ను బానిసగ జేసివేయడంవల్ల, ఏ అభ్యాసాన్ని వదిలిపెట్టలేకుండాఉన్నావు. నీ నోములు, వ్రతాలు, తీర్మానాలు, నీశపథాలు నీ పూర్వవాసనలను సంస్కరించలేకుండా ఉన్నాయి. బాహ్యశుద్ధి నిరర్థకం. నీ లోపలి పొరలలో ప్రవేశించి, అట్టడుగునుండి క్రొత్తకట్టడాలు కట్టడం ప్రారంభించు. చిత్తశుద్ధిఅంటే, ఏమనుకొంటున్నావు, సోదరా? నీమనస్సులోపల మురిగిఉన్న ప్రాత కూపాలను తోడివైచి శుభ్రపఱచడానికి స్థిర సంకల్పుడవుకమ్ము.

నీ స్వప్నాలను పరీక్షించుకో. నీలో ఎట్టి కోరికలు, తలంపులు అణగారిఉండి, సెలలు వేస్తున్నాయో పరిశోధించుకో. నీలోపల ఎన్నో చెదల పుట్టలున్నాయి—అవే నీబుద్ధిని, నీశరీరాన్ని గుల్లచేస్తున్నాయి. నీమనస్సులోని లోతుల్లోకిదిగి పునాదులను భద్రపఱిస్తేనేకాని, నీమనస్సు—నీలోపలి పనిముట్టు నీ వశములో నుండి, నీకు సుందరభవనాన్ని నిర్మించిపెట్టి, అందు కనులపండువుగనుండే అలంకారాలను దిద్దిపెట్టలేదు. జయదేవుని మనోమందిరంవలె నీదికూడా "వాగ్దేవతా చరిత చిత్రితచిత్తసద్మ" అయితే, నీకంటె భాగ్యశాలి ఎవరు?

II

సోదరా, ఎంత పిచ్చిపనిచేస్తున్నావు? నీ మనస్సు నీవు చెప్పినమాట వినటంలేదని, దానిని కృశింపజేస్తున్నావా? అది దుర్బలమై పోతే, అది నీకు లోకువగా ఉంటుందని కాదూ నీ ఉద్దేశం? నీ మనస్సును నీవట్లా నీరసింపజేస్తే, అది నిన్నుకూడా క్రిందకుదీసి, నీరసింపజేస్తుందని నీవు గ్రహింపలేకున్నావు. నీ వెంత పిచ్చిధోరణిలో పడిపోయినావు?

సోదరా, నీపని ఎట్లా ఉన్నదో తెలుసూ? ఒక రౌతు తన గుఱ్ఱంపై స్వారీచేయలేక, అది తన్ను తన్ని క్రింద బడవేస్తుందని, దానికి మేత పెట్టడం మానివేశాడట. అది బక్కచిక్కితే, అది తన కెదురు తిరుగకుండా, తాను చెప్పినట్లు నడుస్తుందని వాని ఆశ. అది చివరకు ఏమి చేసింది? గడ్డెంతలేక, నడ్డెంత ఎండి, ఏమి చెసనే గుఱ్ఱం దేవలోకం అన్నట్లు ఎత్తుపడిపోయింది. ఇక ఆ గుఱ్ఱాన్ని తానే ఈడ్చుకొని పోవాలసి వచ్చింది. అట్లాఉంది నీపని కూడా.

మంచి బలంలోఉన్న గుఱ్ఱాన్ని స్వారీచేయడంలో ఉన్నది రౌతు తెలివితేటలన్నీ. దానిని చంపితే తాను రౌతు ఎట్లా అవుతాడు? నీవు కూడా నీ మనస్సును శక్తివంతంగా, పుష్టికరంగా, ఉత్సాహవంతంగాచేసి, దానిని నీ

స్వాధీనంలో ఉంచుకుంటే, నీ జీవితంకూడా సమృద్ధంగా, ఐశ్వర్యవంతంగా, శోభాయమానంగా ఉంటుంది. అంతేకాని మనస్సుకు నీళ్ళూ మేతా లేకుండాచేశావా, నీ పనికూడా ఉత్తదవుతుంది.

కాబట్టి నీ మనస్సును నీ స్వాధీనంలో ఉంచుకోమంటే, దానిని నీరసింపజేయమని కాదు. నీకు మనస్సనేదే లేకపోతే, వట్టి జడమైపోతావు. రాయిరప్పాకంటెకూడా కనాకష్టమైపోతావు. మనస్సు నీలో వెలుగుతూండడంవల్లనే, నీవు మనిషివై లోకానికంతకు సమ్రాట్టు కాగలుగుతున్నావు. నీవు పైకిరావాలంటే, నీ జీవితాన్ని ఫలప్రదంగా చేసుకోవాలంటే మనస్సును బాగా పోషించుకో. అది ఎంత విశాలమై, గంభీరమైతే, నీ సామ్రాజ్యంకూడా అంత విశాలమై దృఢమైన దవుతుంది. నీమనస్సును సంకుచిత పఱచుకొన్నావా, నీవెందుకూ కొఱగాని దరిద్రుడవైపోతావు.

నీ మనస్సు అంటే అదేదో నీకు శత్రువు అని భ్రమపడి, దానిని జూచి భయపడుతున్నావు. అది నీ శత్రువు కాదు. అది నిన్ను ఉద్ధరించడానికి, సృష్టికంతకు నిన్ను ప్రభువునిగ జేయడానికి, నీ జీవనాన్ని ఆనందమయంగా జేయడానికి నీకది వరంగా ప్రసాదింపబడినది. నీ మనస్సు ఒక మహాశక్తి అని నమ్ము. ఏ భౌతికశక్తి దానిముందు నిలవలేదు. విద్యుచ్ఛక్తికంటెగూడా, రాసాయనికశక్తులకంటెగూడా, ప్రాణశక్తికంటెగూడా అది ప్రబలమైనది, అమోఘమైనది. ఈ భూతలంలోని సమస్తశక్తులను అది లోబఱచుకోగలదు. వాయువేగమెందుకు మనోవేగం ముందు? ఇంద్రుని వజ్రాయుధం పర్వతాల రెక్కలను విఱగగొట్టితే, నీ మనస్సు నీకు రెక్కలనిచ్చి, పర్వతశిఖరాల నెక్కిస్తుంది - ఆకాశవీథుల నూరేగిస్తుంది. పాతాళగంగను చేదుతుంది. మరుభూములను సస్యవంతంగా చేస్తుంది. నిన్ను త్రిలోకవిజేతనుగ జేస్తుంది. అట్టి మహాశక్తి నీ మనస్సు.

మనస్సుయొక్క పై పొరలను జూచి, అది ఇంతేనా అని చులకనచేస్తున్నావు. నీవు పైన చూచేది వట్టి నురుగు. ఆ నురుగును తప్పించుకొని లోపలకు పోయినావా అంటే, అది పెద్ద అఖాతం. దానిలోతును కనుపెట్టగలవారెవరు? దానిలో ఎన్ని ప్రవాహాలో ఉన్నాయి. సముద్రాలనుకూడా ఘూర్ణిల్లజేసే జలపాతాలున్నాయి. అది అపారమైన శక్తి అని విశ్వసించి, నీవు శక్తివంతుడవుకమ్ము.

పాము చుట్టచుట్టుకొని పడుకున్నంతసేపూ, అది చైతన్యంలేని తాడువలె గనుపడుతుంది. ఆ సర్పాన్ని లేపావంటే, అదేమిచేస్తుంది? చుట్టవిప్పుకొని బుసలుకొట్టుతూ పైకిలేచి నిలబడుతుంది. పడగల నన్నిటిని విప్పుకొని ఆడడం మొదలుపెట్టుతుంది. ఎట్టి ఆట అది? నీ మనస్సుకూడా సర్పంవంటిదే. ప్రస్తుతం అది చుట్టచుట్టుకొని నిద్రపోతోంది. దానిని కదిపావంటే, అది మేల్కొంటుంది. గర్భితాలుగాఉన్న శక్తులన్నీ లేస్తాయి. ఎంత భయంకరం! ఎంత సుందరం!

నీ మనస్సు అనేబుట్టలోపల ఒక మహాశక్తి దాగిఉంది. అది చుట్టచుట్టుకొని పడుకొని ఉన్నది. కనుక దానిని ''కుండలినీ'' శక్తి అన్నారు. ఆ పైమూత తీసి దానిని లేపావా అంటే, నీలో ప్రవహించేశక్తి అపారం. నీ శరీరం, నీ యవయవాలు చైతన్యంతో తొణికిపోతూ ఉంటాయి. నీ ఇంద్రియాలు విచ్చుకొన్న పుష్పాలవలె విలసిల్లుతూ ఉంటాయి. నీ ఇచ్ఛాశక్తి, నీ జ్ఞానశక్తి, నీ క్రియాశక్తి

వేయిమడుంగులు పెరుగుతాయి. నీవు సర్వ శక్తిమంతుడవవుతావు. నీకిక బాహ్యోపకరణా లెందుకు? మానసిక సిద్ధులు లభించిన తర్వాత, నీకే విషయంలోను కొదువ అనేది ఉండదు.

ఓ సోదరా, నీవు దుర్బలుడవని అనుకొంటున్నావు, కాదు. ఎందు కీ కించిజ్ఞత, కృపణత్వం ఆవహించిందో తెలియకున్నది. నీవు శక్తిమంతుడవు - నీదేహం శక్తి, నీప్రాణం శక్తి, నీ మనస్సు శక్తి - సర్వం శక్తిమయం. నీ మనస్సును మనస్సుగా జూడక, అది ఒక మహాశక్తిగ భావించి, పూజించావా, నీ జీవిత మంతా శక్తివంతమైపోతుంది.

ఆశక్తి నీకెట్లా గోచరిస్తుంది అని అడుగుతావా? ప్రథమంలో అది ఉత్సాహాశక్తిగ కనబడుతుంది. ఎట్టి ఉత్సాహమది! అపూర్వమైన ఉత్సాహం-ఆ ఉత్సాహంముందు అన్ని విఘ్నాలు పలాయనమైపోతాయి. ఏ పనీ కష్టమనిపించదు. ఏ శ్రమా, శ్రమగ తోచదు. దేనిని జూచి నీవు భయపడవు. నీలో ఉత్సాహ తరంగాలు లేచిపడుతూంటే, ఇంకా దిగులు, మాంద్యం, నీరసం ఎక్కడ? నీ కాలినడకకూడా చురుకై పరుగులెత్తుతుంది. నీ చూపులు కఱుకుబాఱి మర్మాలను భేదించివేస్తాయి. మనస్సు మేల్కొని, సహస్రాక్షులతో లోకాన్ని తిలకిస్తుంది. నీలో ఇంతవఱకు మందగించిఉన్న నాడీచక్రాలన్నీ కదలబాఱి, క్రొత్త క్రొత్తభూములు నీ కంటపడతాయి. నీలో ఇంతవఱకు ముఱిగిఉన్న ప్రాతకూపాలన్నీ పొంగి, నిర్మలములైపోతాయి. ఆలోచనలు ఎంత నిశితంగా సూక్ష్మంగా పరంపరలుగ సాగుతాయో చూడు. నీ స్మృతికూడా మేల్కొంటుంది. ప్రచండమారుతానికి వీధుల లోని చెత్తా చెదారమంతా ఎలా కొట్టుకొనిపోతుందో, అల్లాగే నీలో ఉబికే ఉత్సాహానికి నీలో గూడుకట్టుకొనిపోయిన, ప్రాతబూజులు, వాసనలు,సంస్కారాలు జలజల రాలిపోతాయి. ఆఉత్సాహశక్తి నీకొక క్రొత్తజన్మ ఇచ్చిందా అనిపిస్తుంది. ఎట్టి ఉల్లాసం! ఎట్టి విలాసం! ఎట్టి సంబరం!

నీలో ఉత్సాహశక్తి ఎప్పుడుబయలుదేఱి, నీ జీవనాన్నంతను ఉత్సాహవంతంగా చేస్తుందో, అప్పుడు నీ చింతనాపటిమకూడా బలిష్ఠమవుతుంది. ఎట్టి గహనవిషయాలైనా నీ కవలీలగ సుబోధములైపోతాయి. నీ బుద్ధి ప్రతివిషయం లోను చొచ్చుకొనిపోయి, అపూర్వములైన రహస్యాలను కనిపట్టుతుంది - నీ జ్ఞాపకానికి మఱుగైన ప్రాత కథలన్నీ తిరిగి స్మృతిపథంలో బడుతాయి. ధారణాశక్తి హెచ్చుతుంది. అంతకుపూర్వం చీకిరిబాకిరిగనున్న భావాలన్నీ క్రమంగా బారులుతీర్చి, వీధులుదిద్ది, సోపానాలను నిర్మించి, జ్ఞానసౌధాలకు ద్వారాలెత్తుతాయి. ఉత్సాహంమూలంగా జ్ఞానశక్తి బలిష్ఠమగుతుంది.

అంతేనా? ఉత్సాహం నీలోని క్రియాశక్తిని గూడ వేయి మడుంగుల పెంచుతుంది. ఉత్సాహం కష్టాలని లెక్కించనీయదు. అధైర్యం చెందనీయదు. ఎంత ఎత్తులనైనా ఎగబ్రాకేటట్టుచేస్తుంది. ఆత్మవిశ్వాసాన్ని ఉత్సాహం ఉద్దీపనచేసినట్టుగ ఏదీ చేయలేదు. ఎందుకు? నీవు కార్యకుశలుడవవుతావు. కర్మవీరుడుగ విజృంభిస్తావు. కర్మభూమి నీకు నాట్యరంగంగా మాఱిపోతుంది. ఉత్సాహం కార్యాన్ని పరిశ్రమగా ఉంచదు. కార్యాన్ని సృష్టి విలాసంగా మార్చివేస్తుంది. గర్భితశక్తుల నన్నిటిని వెలికిదీసి నిన్ను భాగ్యశాలినిగ, ఐశ్వర్యవంతునిగ, విజేతనుగ జేసివేస్తుంది. "ఉత్తిష్ఠత జాగ్రత ప్రాప్య వరాన్నిబోధత"

అద్వైతం

శ్రీ మూర్తిగారు

(గతసంచిక తరువాయి)

చిన్న యేనును బద్దలు కొట్టడం దుస్సాధ్యము. రామకృష్ణపరమహంసకు తోతాపురి, నామదేవులకు బాలగోపాలస్వామీ ఆచార్యశంకరులకు విశ్వనాథదేవుడూ సాయ పడవలసివచ్చింది ఈ పరమవిధ్వంసకార్యానికి. వివేకానందులు ఈ యత్నములో కంగారుపడి 'నాశరీర మేదీ?' అని అరిచినారట. అద్వైతాన్ని విమర్శించేవారు పెద్ద నేను అనవలసిన 'అహం బ్రహ్మాస్మి'ని చిన్న నేనుకు పూర్తిగా అంట గట్టి 'ఇదుగో ఎంత పొగరో చూడండి' అంటారు గాని ఉన్నది ఆయనే అని చెపుతూ అహంఅన్న అభిప్రాయాన్ని పూర్తిగా నశింపు చేయగల ప్రపత్తిని, ధైర్యాన్ని గుర్తించరు. యోగారూఢుల అనుభవాలు వింటే, 'ఎక్కడికో అగాధంలోనికిపడిపోతున్నట్టుంటుంది'అంటారు. అహంకారపు ఈ మహాపతనానికి అందరు ద్వైతులూ విశిష్టాద్వైతులూ తట్టుకో లేరు. రామయోగిగారికి ఒక అమెరికను సాధకుడు 'ఏదో పెద్ద గోతిలో పడిపోతున్న అనుభవము వస్తున్నది' అని ఉత్తరము వ్రాశారట. ఈ వాక్యమును వినగానే ఆయన లేచి పోయి 'అదిగో అదే ప్రారంభము; పట్టుకుని ముందుకు పొమ్మను' అన్నా రట. సాహసేలక్ష్మీ! తన్ను తుడిచేసుకోవడము మాటలా? అది అయిన తర్వాతనే 'అహమస్మి.'

కనుకనే పరమభక్తులు సాక్షాత్కారముతో ఆగిపోతారు. రమణమహర్షుల వారికడకు ఒక కృష్ణభక్తుడువచ్చి 'నాకు అద్వైతముతో నిమిత్తము లేదు. కృష్ణా, మహాస్వామీ' అని ఆయన సన్నిధిలో నాకు ఉన్నసుఖమే నేను కోరేది. అంతకు మించిన దేమిటి?' అని అడిగితే మహర్షులవారు అన్నారట పక్కనున్న రామ యోగిగారితో 'చూడండీ ఈయన పరమేశ్వరుని ఆయన్ని చూస్తూంటే కలిగే ఆనందము ఎక్కువ అనుకుంటున్నారు!' అని. మొదటి ఆనందము కొనుక్కోడానికి 'దాసోహం' చాలదు. చిన్న 'నేను' ఇచ్చేసి కొనుక్కొని నేను పూర్తిగా కర్చు అయిపోయింది. ఇక మిగిలినదే అసలు నేను వేతే నేను లేదు. ఉన్నదొకటే నేను' అని అనుభవించ గలగాలి. ఈ అనుభవము ఇంద్రియానుభవము కాదు. కనుక మాటలతో 'అహంబ్రహ్మాస్మి' అన్నప్పటి పొగరుబోతుతనము కాదు అది. ఆ అనుభవములో ఇంద్రియాలూ మనస్సూ అణగారి చచ్చిఉంటాయి. ఆ మట్టమే వేరు. నేను నీవు అది ఇది అన్న స్ఫురణ లేని ఇంద్రియాతీత స్థితి అది. సర్వభూతాత్మ తానే అయిఉండే స్థితి అది. 'అహమస్మి' కాక ఇంకేమి మిగులుతుంది అప్పుడు? మన లౌకికానుభవాలు ఇంద్రియానుభవాలూ మనస్సు పొందే అనుభవాలూనే ఆయెను. ఇంద్రియాతీతమైన యోగానుభవమును ఇంద్రియాల మట్టానికి దించి 'ఏమిపొగరు?' అనుకోడము తప్పే కాదా? అయితే మరి కర్తవ్యము? ఆ అనుభవాన్ని పొంది చూడడమే. అస్తు. భక్తకోటికి పరమేశ్వరుడా ధైర్యము నిచ్చును గాక.

ఏమిటీ, పరమేశ్వరు డిస్తాడా? అవును. భక్తుడు కావాలంటే ఇస్తాడు. కరుణాసముద్రుడు కాడా ప్రభువు? రామకృష్ణపరమహంస తోతాపురి శిష్యరికము చేయడానికి

అమ్మవారి నడిగితేనే ఆమె అనుమతించినది. నామదేవులకు బాలగోపాలస్వామినీ, శంకరులకు విశ్వనాథస్వామినీ వేచియున్నందుకే ఇచ్చారు ఆఖరుతలుపు తాళము చెవిని. అప్పుడు ఉప్పు బొమ్మగా పరిణమించిన జీవుడు సముద్రములో మునుగుతాడు. ఫలితము ఏమిటీ? జీవుని లోక యాత్రాపరిపూర్తి. ఇదే నిజమైన ఆట! నిస్స్వార్థపు లీల!

జయరాంబాటిలో శ్రీ శ్రీ జగద్ధాత్రిపూజ-II

బ్రహ్మచారిణి అనసూయ

క్రీ. శ. 1891 సం॥ కార్తీకమాసము. జయరాంబాటిలో శ్రీ జగద్ధాత్రి పూజను చూచుటకై శ్రీ శారదానందస్వాములు పూజోపకరణములను తీసికొని కలకత్తానుండి బయలుదేఱిరి. సన్యాలు మహాశయులు, హరమోహను మిత్ర, కాళీకృష్ణ (విరజానందస్వాములు), గోలాప్‌మా, యోగీన్‌మాకూడ వారివెంట నుండిరి. కలకత్తానుండి వర్ధమానువఱకు రైలు బండిలోను, అటనుండి కామార్పుకూరువఱకు ఎడ్లబండిలోను ప్రయాణముచేసి, శ్రీరామకృష్ణుల జన్మస్థానమును దర్శించి, ప్రఫుల్లచిత్తములతో కాలినడకన జయరాంబాటిని చేరుకొనిరి. వారినందఱిని తమగ్రామములో చూచిన శ్రీ మాతృదేవిగారి ఆనందము వర్ణింపనలవి కాకుండెను. ఏవిధముగ అతిథిసత్కారములు చేయవలయునో, ఏమివంటలుచేసి వారికి తినిపింపవలయునో ఏమో! సంతోషములో మాతృదేవి కేమియు తోపలేదు. ఆమెయే స్వయముగ కూరగాయలు తఱిగి, వంటచేసి, వారికందఱికి వడ్డించి, వారు తృప్తిగ, కడుపునిండుగ భోజనము చేయువఱకు దగ్గఱనే ఉండువారు. శ్రీ శారదాదేవిస్నేహప్రేమలను చూచిగొని వారందఱి హృదయములు ఆనందముతో పరవశములాయెను.

కాళీకృష్ణుడు వయస్సులో అందఱికన్నను పిన్నవాడు కాబట్టి మాతృదేవియొద్ద నిస్సంకోచముగ మెలగువాడు. ఆమెకూడ ఆ అబ్బాయిని అల్లారుముద్దుగ ఆదరించెడివారు. చిన్న చిన్న పనులు ఆతనిచే చేయించువారు.

శారదాదేవితల్లి శ్యామసుందరిదేవి అతిథులను మనుమల వరుసన చూచుకొనుచు, రాత్రి వేళ శ్రీరామకృష్ణులకు సంబంధించిన ఘటనలను కథలుగా ముచ్చటించెడిది. వారుకూడ ఆమెను ఆదరముతో 'అమ్మమ్మా' (దీదిమా) అనిపిలిచెడువారు. అమ్మమ్మ ఎప్పుడును ఏదో ఒక పనిలో—ఆవులకొట్టములోనో లేక కూలివారికి భోజనములు పెట్టించుటలోనో లేక ధాన్యము దంపించుటయందో నిమగ్నురాలై యుండెడిది. అయినను ఆమె ముఖము శాంతముతో చిఱునవ్వుతో కళకళలాడెడిది. అమ్మమ్మ సంవత్సరము పొడుగున 'మనుమల' కోసము కావలసిన వస్తువుల నన్నిటిని జాగ్రతపఱచెడిది. ఆమె భక్తులను, తన 'భక్త-భగవానుల సంసారము' అని అందఱితో చెప్పెడిది.

మూడుదినముల జగద్ధాత్రి పూజ తరువాత అతిథులతోసహా శ్రీ శారదానందస్వామి మలేరియా జ్వరముతో పడకవేసిరి. ఆహా! మాతృ

దేవి దుఃఖమునకంతులేదు! నిత్యకృత్యముల నడుమ వీలుచేసికొని రోగులవద్ద నీరవముగ నిలుచుకొని ఉండువారు. పల్లెటూరున పాలు దుర్లభము. శ్రీ శారదా దేవి ఇంటింటికి తిరిగి రోగుల పథ్యముకొఱకు పాలు సంగ్రహించెడువారు. అతిథులు కొద్దిగ ఆరోగ్యము చేకూరిన వెంటనే మాతృదేవికి కష్టము కలుగుచున్నదని విచారించి కలకత్తాకు పోదలచిరి. కాని, తల్లి హృదయముకదా! ఆమెమాత్రము వారిని మరల మరల "ఇంకను కొన్ని రోజులుండి, బలము చేకూరిన తరువాత వెళ్లుదురు కాని" అని బ్రతిమాలసాగిరి. ఆమె హృదయమునకు అదేసాటి! కాని వారందఱు నిర్దిష్ట సమయమున ఎడ్లబండిలో బయలుదేఱిరి. మాతృదేవి కిటికీతలుపువద్ద నిలువబడి తదేక దృష్టితో వారు కనుమేరదాటి పోవువఱకు చూచుచుండిరి. కంటినుండి ఏకధారగ అశ్రువులు ప్రవహించుచుండెను. చాల దూరము పోయినతరువాత కాళీకృష్ణుడు తిరిగి చూడగ శారదాదేవి ఒక్కతీరుననే నిలుచుండి వారివైపే చూచుచుండిరి!

క్రీ. శ. 1904 సం॥ మాత్రము శారదాదేవికి కలకత్తానుండి జయరాంబాటికి జగద్ధాత్రి పూజ సమయమున పోవుటకు వీలుకాలేదు. పూజసామగ్రి సహోదరుడగు వరదాప్రసాదు చేత గ్రామమునకు పంపి, పూజ జరిగిన తరువాత అన్ని వివరములను గుచ్చి గుచ్చి అడిగి తెలిసికొనిరి. అటుపిమ్మట భక్తబృందముతో జగన్నాథక్షేత్రమునకు తీర్థయాత్ర చేసిరి.

మఱుసటి సంవత్సరము ద్విగుణోత్సాహముతో జగద్ధాత్రి పూజ కేర్పాట్లుగావింపబడెను, క్రిందటి సంవత్సరము శ్రీమాతృదేవి లేని కొఱతను తీర్చుటకా యేమి అనితోచెను! శారదానందులు వలయుసామగ్రినంతయు కలకత్తానుండి పంపిరి. శారదాదేవి స్వయముగా పూజాకలాపములను పర్యవేక్షించుచుండిరి. ఆ మాఱు శ్రీరామకృష్ణుల సహాధ్యాయి గణేశ ఘోషాలు మహాశయుడు మాతృదేవిని సందర్శించుటకు జయరాంబాటికి వచ్చిరి. ఆయనను చూచిన తత్క్షణమే పాదవందనము చేయుటకు శారదాదేవి ముందుకుపోయిరి. వెంటనే ఆయన వారించుచు "మీరు మా జననిస్వరూపులు. తల్లి, సంతానమునకు నమస్కరించిన అమంగళమగును," అని పలికెను. ఈ ఘటనవల్ల మాతృదేవి నమ్రతయు, ఆ దేశవాసులు ఆమెపట్ల చూపు శ్రద్ధాభక్తులు విశదమగుచున్నవి.

క్రీ. శ. 1911 సంవత్సరపు పూజసమయమున కోయల్పాడా గ్రామపు భక్తులు మంచి కూరగాయలను తీసికొని జయరాంబాటికి పోయిరి. తెచ్చిన వస్తువులు ఇతరులదృష్టిలో సామాన్యమే కావచ్చు. కాని, కరుణామయియగు శారదాదేవి ఎంతో ఆనందముతో "తాజా కూరగాయలు ఇక్కడ ప్రతిరోజా దొరకవు. ఆహా! శ్రీరామకృష్ణులు మీద్వారా ఇవన్నియు పంపినారు కదా!" అని పలికిరి. పూజ తరువాత కలకత్తాకు రాను సంకల్పించిరి. ప్రతిసారి కోయల్పాడా ఆశ్రమము త్రోవలోనే కాబట్టి అక్కడ ఆగి ప్రయాణపు బడలిక తీర్చుకొనుట మాతృదేవికి అలవాటు. ఈ మారుకూడ కావలసిన ఏర్పాటులను చేయుటకై ఆశ్రమాధ్యక్షులగు కేశవానందస్వాములు అన్ని వివరములు తెలిసికొనుటకుగాను ఒక బ్రహ్మచారిని జయరాంబాటికి పంపిరి. బ్రహ్మచారి వచ్చినపుడు శారదాదేవి తమలపాకు చిలకలను చుట్టుచుండిరి. అంతయువిన్నతరువాత "చూడు బాబూ, మీరు శ్రీరామకృష్ణుల పూజకొఱకు, నా విశ్రామముకొఱకు కొంత స్థానమును ఏర్పఱచియున్నారు. ఈమారు

అక్కడ శ్రీ ఠాకూరును ప్రతిష్ఠ చేయదలచు కున్నాను. కావలసిన ఏర్పాట్లుచేసి ఉంచండి. పూజ, ఆనై వేద్యము, హారతి మొదలగు నిత్యానుష్ఠానములు సక్రమముగ నడపవలెను. ఊరకే 'స్వదేశము' అని ఆందోళనచేసి ఏమి లాభము? మన ఆదర్శము ఠాకూరు. వారే మన సర్వస్వము. ప్రతికార్యములోను వారిని శరణుజొచ్చినచో పెద్దత్రోవ పట్టము.'' అని ప్రబోధించిరి.

అసలు విషయము – ఆరోజులలో కోయల్పాడా ఆశ్రమములో స్వదేశపు చర్చ, ఆలోచన మహాప్రబలముగానే జరిగెడిది. పూజ,జప ధ్యానములకన్న రాట్నమువడకుట, దేశవస్తువులు వాడుట మున్నగువానిపై ఎక్కువ ధ్యాస. వీనిని గమనించి పోలీసువారు ఆశ్రమమును, అచటికి వచ్చిపోవువారినందఱిని తనిఖీ చేసెడివారు. అంతర్యామిని, మాతృదేవి సంతానము పెడద్రోవ పట్టుచున్నదని గ్రహించి వెంటనే చాల సున్నితముగ సరిదిద్దుచుండును.

మాతృదేవి గ్రామవాసుల రీతినీతులను మానెడువారు. కాని భక్తబృందముతోడి ఆమె వ్యవహారమే వేఱు. వారితో సమాజములోని సంకీర్ణతను, కృత్రిమతను పాటించెడువారు కారు. ఒకమారు జగద్ధాత్రిపూజసమయములో వంటకు, నైవేద్యమునకు వలయు వస్తువులను అందజేసి సహాయపడువ్యక్తి హఠాత్తుగ జబ్బుపడెను. అప్పుడు గత్యంతరములేక కోయల్పాడ గ్రామ బాలకునొకని ఆపనికి నియమించిరి. ఆతడు బ్రాహ్మణేతరుడు కాబట్టి శ్రీ శారదాదేవి ''బాబూ కొంచెము దూరదూరముగ, ఉండి పనిచేయి.'' అని హెచ్చరించిరి.

ఇంకొకమారు జరిగిన ఘటనవలన, గ్రామవాసుల సంకీర్ణత ఎంత ప్రబలముగ ఉండెనో, మాతృదేవి ఎంతటి సహనశీలయో, నమ్రమూర్తియో తెలియనగును. అదికూడ ఒక జగద్ధాత్రి పూజ సమయముననే జరిగినది. భోజనములపుడు రెండవమామ (శారదాదేవి రెండవ తమ్ముడు) వడ్డనలను చేయునపుడు ఒకసాధువు ఆయన నొసట హోమపు తిలకము దిద్దెను. ఇంకేమి! ఆ స్పర్శచేత అనాచారము కలిగినదనియు, జాతినాశనము కలుగుననియు వాదించుచు భోజనముచేయుచున్న ఆ గ్రామ బ్రాహ్మణ జమీందారుమున్నగువారు లేచి గొడవచేయసాగిరి, శ్రీ శారదాదేవి చేతులు జోడించి ఎంతప్రార్థించినను భోజనము చేయలేదు. పైపెట్టు రూ. 25/– జరిమానా వసూలు చేసిరి! ఈఘటన మాతృదేవి శిష్యుడగు లలిత మోహన చట్టోపాధ్యాయ జయరాంబాటికి వచ్చినపుడు విని అగ్నిశర్మయై జమీందారును గట్టిగ బెదరించి ఆ రూప్యములను తిరిగి మాతృదేవికి ఇప్పించెను.

ఒకమారు రాంచీనుండి ఒక అబ్బాయి దీక్షకొఱకు జగద్ధాత్రిపూజ సమయములో జయరాంబాటికి వచ్చెను. కాని ఆ భక్తజన సమూహములో దీక్షవిషయమై మాతృదేవితో ప్రస్తావించుటకే వీలుకాలేదు, ఇక చేయునదిలేక పూజాంతమున తిరిగి వెళ్ళిపోవు సమయమున నలుగురితోపాటు ఆ అబ్బాయికూడ శ్రీశారదాదేవి పాదపద్మములకు నమస్కరించుటకై వేచియుండెను. అందఱి ప్రణామములయిన తరువాత చిట్టచివరకు ఆతడు లోపలకిపోయి మాతృదేవికి నమస్కారము చేయునపుడు హృదయములోని దుఃఖము ఇక సహింపలేక కన్నీరు మున్నీరుగా ఏడువసాగెను. ఆ కంటినీరు ఆమె పాదములపై ప్రవహింపసాగెను. వెంటనే మాతృదేవి ఆ బాలకుని లేవనెత్తి ''ఎందుకు నాయనా అంత దుఃఖము? నీకేమి కావాలి? మంత్రోపదేశం చేయించుకుంటావా?'' అని అడిగి, తలుపులుమూసి అప్పటికప్పుడే ఆతనికి దీక్షను ఇచ్చిరి.

35

రామకృష్ణమిషను సేవాశ్రమము
కంఖాలు, సహారన్పూరు
ఉత్తరప్రదేశ్

ప్రియ—— 15 జూలై 1912

నీజాబు చేరినది. సంగతులు తెలిసినవి ఇప్పుడు చేయుచున్నట్లే ధ్యానజపములను సాగించుచుండుము. దానివలన ఎట్టి చెడుగును లేదు. (శ్రీరామకృష్ణుని) ప్రతిమను ఎదుట నుంచుకొనుము. కన్నులు మూసికొని ఆ రూపమే నీ హృదయమున నున్నట్లు భావించుచు భక్తిప్రేమలతో ఆస్థతో ప్రార్థింపుము. ఈ క్రిందిగుణములు కలవానినిగ ఆయనను గూర్చి ధ్యానింపుము. సచ్చిదానందమూర్తి యనియు, పరముడనియు, పూర్వయుగములలో వలె ఈ యుగమునను మానవతతికి మోక్షమార్గమును శుద్ధపఱచుటకై మానవరూపము దాల్చినాడనియు భావింపుము. ఈనాడు ఆ సర్వేశ్వరుడే శ్రీరామకృష్ణునిరూపమున నవతరించి అసంఖ్యాకులలో భక్తివిశ్వాసముల ప్రబోధించెను. ఈ ప్రబోధకార్యమును ఇప్పటికిని ఆయన చేయుచున్నాడు. ఇకముందును చేయగలడు. ఆయన మనతండ్రి,మనతల్లి,మన మిత్రము, మనసర్వస్వము. ఈరీతిగా ఆయన పావనపాదయుగళిని శరణుజొరుము. ఈ యాశయములను నీవు భావనచేసినకొలదియు మెట్టుమెట్టుగా ఆయనయందలి నీప్రేమవిశ్వాసములు ఇంతంతనరానంతగా అభివృద్ధి నొందును. ఇది ముమ్మాటికిని నిజమని ఎఱుంగుము. జపకాలమునగూడ నీ వాయన మూర్తిని ధ్యానింపవలయును.నీధ్యానలక్ష్యము నాభియందున్నట్లు డెందమందున్నట్లు కనుబొమలనడుమనున్నట్లు మూర్ధముపై సహస్రదళపద్మమున నున్నట్లు భావింపుము. ఏకాగ్రమును విశుద్ధమును ప్రయోజనాంతరనిరపేక్షమునగు భక్తియొక్కటే అభిలషణీయము. ఆ యభిలాష యితరాభిలాషల నన్నిటిని తనయం దిముడ్చుకొనును. అందుకు సందేహము లేదు. తన్ను శరణొందినవానిని పెడదారిని బట్టనీయక శ్రీరామకృష్ణుడు తప్పక కాపాడును. ఇందులకు స్పష్టమైన నిదర్శనము నీ జీవితమే. శ్రీరామకృష్ణుని శిష్యవరేణ్యుడగు శారదానందస్వామి (శరత్తుమహారాజు) పెడదారినుండి సరిదారికి నిన్ను మరల్చిన దందులకే. భగవంతునందు ఆత్మరక్షాభరమును సమర్పించిన ఋజుభక్తునకు ఏ భయమును లేదు. భగవంతుడు సకలాపదలనుండియు అతనిని కాపాడి మరల సరిదారికి తెచ్చి విడుచును. నీ యోగక్షేమభారమును భగవంతునకు సమర్పించి దృఢచిత్తముతో అచటనే యుండుము. క్రమముగా భగవంతుడే అన్ని చిక్కులను తొలగించును. భక్తులసహవాసము నీకు లభించును. తక్కినవానిని గూర్చిన యేర్పాట్లును చేయబడును. నీ యిచ్చవచ్చిన రీతి భగవత్సేవచేయుచు నుండవచ్చును. తొందరపడకుము.

శ్రీమద్బ్రహ్మానందస్వామికి నీయందు అప్రీతి లేనేలేదు. ఆయన మహాత్ముడు, అనుగ్రహమయుడు. కరుణాసాగరుడు. నీకు మా ప్రేమయు శుభాకాంక్షలును.

నీశ్రేయోభిలాషి

శివానంద

సత్ప్రవర్తనకు మార్గాలు

మూలము :

శ్రీ శ్రీ శ్రీ కామకోటి పీఠాధిపతులు :

అనువాదము :

యల్లంరాజు చెంచుసుబ్బారావు

ఏ దేశపు సంస్కృతి అయినా, ఆ దేశంలో జన్మించిన మహాకవుల రచనల్లో ప్రతిఫలిస్తూ ఉంటుంది. శాశ్వతములైన వారి కావ్యాలు విశాల హృదయాల్లోనుండి వెలువడి, విశిష్ట సంస్కృతితో తొణికిసలాడుతుంటాయి. ఈ కోవకు చెందిన కవులు స్వార్థరహితులు; జాతి, మత, కులతత్త్వాలకు అతీతులు. సత్యాన్వేషణే వారి ధ్యేయం. సంస్కృతిరంగంలో వారి గ్రంథాలే ప్రామాణికాలుగా ప్రసిద్ధికెక్కాయి. పాశ్చాత్య దేశాల్లో హోమరు, షేక్స్పియరు ఈ తరగతికి చెందిన మహాకవులు. మన దేశంలో కాళిదాసు, బాణుడు ఈ స్థాయికి చెందిన కవిపుంగవులు. కేవలం సంస్కృతిరంగంలోనే గాక, ధార్మిక మీమాంసల్లోకూడా వారి రచనలు ప్రామాణికాలుగా ఖ్యాతి గడించాయి.

నిత్యజీవితంలో ఆచరించవలసిన విధులను గూర్చి మనము పేర్చుకొనవలసి ఉంది. ధర్మ మనగా నేమిటి? ఏ గ్రంథాల్లో నిర్వచింపబడింది? అనే ప్రశ్నలు తఱచు ఉత్పన్నమవుతుంటాయి, సాధారణంగా, శాసనసభలు తయారుచేసిన చట్టాలు ప్రజారంగంలో మన నడవడినిగూర్చి కట్టుదిట్టాలు చేస్తాయి. ప్రజా ప్రతినిధులే ఈ చట్టాలను నిర్మిస్తూ ఉంటారు. ప్రతినిధులను ఎన్నుకొనే ఓటర్లు రకరకాలుగా ఉంటారు. ఆధ్యాత్మిక, సాంస్కృతిక రంగాల్లో వారిలోని భేదాలే తఱచు వారు ఎన్నుకొనే అభ్యర్థులమధ్య కనబడుతూ ఉంటాయి. అందువలన ప్రజలు ఎన్నుకొనే సభ్యులంతా ఉత్తమ పాలకులని, శాసనకారులని చెప్ప వీలు లేదు. ఈ నశ్వర ప్రపంచంలో అలాంటి వ్యవస్థ తప్పనిసరి అయింది. కొన్ని శాసనాలు నైతికదృష్టిలో అవాంఛనీయాలు కావచ్చు. న్యాయమూర్తులు సహితం తఱచు తాము నైతికంగా కొన్ని చట్టాలను సమర్థించలేక పోయినప్పటికి, చట్ట ప్రకారం తు. చ. తప్పకుండా తీర్పులు చేస్తున్నామని పేర్కొనుట మనం వింటూనే ఉన్నాము.

ధర్మంలో – మానవుని వైయక్తిక, నైతిక ప్రవర్తనయే యిమిడిఉంది. వేదాల్లో నిర్ణయించబడిన విధులనే మనం ఆచరించవలయునని మన మతము వక్కాణిస్తున్నది. అన్నిధర్మాలకు వేదమే మూలమని నిర్ణయింపబడింది. (వేదోఽఖిల ధర్మమూలమ్)

ఇప్పుడు ప్రచారంలో ఉన్న వేదాలవల్ల మనకు కలిగిన సందేహాలు నివృత్తికాకపోయినచో, స్మృతులు మనకు చక్కని మార్గాన్ని సూచించి సహాయకారులవుతాయి. స్మృతులను రచించిన మను, యాజ్ఞవల్క్య, పరాశరులను కేవలం శాసననిర్మాతలుగా గ్రహించడం గొప్ప అవివేకం. వేదార్థాలను సంగ్రహరూపంలో పొందుపఱచిన వ్యాఖ్యలే స్మృతులు. వేదాల్లో (శ్రుతుల్లో) లేని క్రొత్తవిషయాలుగాని, మార్గాలుగాని స్మృతుల్లో కనిపించవు. పై సిద్ధాంతానికి కాళిదాసే ప్రమాణం. మేపుటకు నడిపించుకొని వెళ్లుతున్న నందినిని(ఆవును) దిలీపమహారాజును సుదక్షిణ అనుసరించిన విధాన్ని వర్ణిస్తూ, కాళిదాసు ఇలా పేర్కొన్నాడు – స్మృతులు శ్రుతి ననుసరించినరీతిగా సుదక్షిణ నందిని అడుగుజాడల ననుసరిస్తూ వెళ్లింది. (శ్రుతేరివార్థమ్ స్మృతిరన్వగచ్ఛత్) వేదాలనుండి స్మృతులకు ప్రమాణం లభించినదని కాళిదాసు ఇట తెల్లంగా నిరూపించాడు.

శ్రుతులు, స్మృతులు మనకు సాహాయ్యకారులు కాలేకపోయినచో, స్మృతులను తెలుసుకొని సంచరిస్తున్న పెద్దలమార్గాన్ని

మనం అవలంబించవలసి ఉంటుంది – శీలాశ్చ తద్విదామ్. ఈ మార్గంకూడా మనకు లభ్యం కాకపోతే, అవలను, స్వార్థాన్ని జయించి, నిర్మల మనస్కులైన సజ్జనుల మార్గాన్ని అనుసరిస్తూ మనము ప్రవర్తనను మార్చుకొనవలసి ఉంటుంది–ఆచారాశ్చసాధూనామ్. ఇలాంటి వ్యక్తులుకూడా మనకు గోచరించకపోతే, మన అంతఃకరణప్రబోధాలనే మనం పాటించవలసి ఉంటుంది–

శకుంతలను చూడగనే తన హృదయంలో కలిగిన ప్రేమను దుష్యంతుడు పైరీతిగా సమర్థించుకొన్నాడు. పూర్వం తాను ఎలాంటి దుష్టాలోచనలు కలిగియుండనందున, అంతఃకరణ తన్ను పెడత్రోవన పెట్టదనియు, తాను సరియైన కన్యనే ప్రేమించితిననియు ఆయన భావించాడు. పైమార్గాన్నే కాళిదాసు ఈ క్రింది శ్లోకంలో చక్కగా వివరించాడు.

శ్లో॥ సతాంహి సందేహపదేషువస్తుషు
ప్రమాణమంతః కరణప్రవృత్తయః

"రహస్యత్రయసారము" అనే గ్రంథంలో ప్రముఖ విశిష్టాద్వైతాచార్యులైన శ్రీవేదాంత దేశికులుకూడా కాళిదాసుపై ప్రమాణాన్ని తాము ప్రతిపాదించిన విషయాన్ని నిరూపించుటకు ఉదహరించారు. ధర్మాన్నిగూర్చి ప్రస్తావిస్తూ తమ గ్రంథంలో ఒకచోట ప్రముఖ మీమాంసకులును, శ్రీ శంకరాచార్యులవారి సమకాలికులును అయిన కుమారిల భట్టు కాళిదాసు ప్రమాణాన్ని ఆదర్శంగా పేర్కొన్నారు.

కాని, ఈయుగంలో. ప్రస్తుత సాంఘిక వాతావరణంలో అంతఃకరణకే ప్రాధాన్యాన్నిచ్చి, తక్కినమార్గాలను వదలివేయడమో, లేక వాటికి తగిన ప్రాముఖ్యాన్ని ఇవ్వకపోవడమో ఆచారంగా పరిణమించింది. పైన ప్రస్తావించిన మార్గాలన్నీ అర్థరహితములనీ, జ్ఞానహీనములైనపథములని తలచడంకూడా మనము గమనిస్తూనేఉన్నాం. కాని శాస్త్రాలననుసరించి, పైన చెప్పబడిన మార్గాలన్నీ మానవుల సత్ప్రవర్తనకు దోహదకారులుగాక విఫలమైనప్పుడే, మానసప్రబోధం చివరిమార్గంగా ప్రస్తావించబడింది. ధర్మానికిగల ప్రమాణాల్లో ఆధునికుల దృష్టి, ప్రాచీనులమతంకంటే చాలా భిన్నంగా ఉంది. కాని ప్రాచీనుల దృక్పథము అనేక యుగాలనుండి ప్రచారంలోఉంటూ, కాలాన్ని సహితం తట్టుకోగలిగి, సత్ప్రవర్తనకు సరియైన మార్గమని, ప్రామాణికమని నిరూపించుకొనగలిగింది. ఈభావనే కాళిదాసాది మహాకవుల రచనల్లో వివరించబడింది. సత్యావాక్కును అందించడం, మిథ్యనుండి సత్యాన్ని వేఱుపఱచి మానవుల కందించడమే మహాకవుల ధ్యేయం. దాన్నే వారు విశిష్టలక్షణంగా భావించారు.

ఈసందర్భంలో, ముగ్గురు ప్రముఖవ్యక్తులు, జగత్తులోని మూడు భిన్నప్రదేశాల్లో, విభిన్నకాలాల్లో, వ్యక్తపఱచిన ఏకైకభావన స్ఫురణకు వస్తున్నది. టెన్నిసన్ మహాకవి ఇలా అన్నాడు – ప్రాచీనసృష్టి, నూతనానికీ తావు ఇస్తూ మాఱుతూఉంటుంది. (The old roder changeth yielding place to new) కాళిదాసు కూడ తన రచనల్లో ఒక పాత్రద్వారా ఇలా వ్యక్తపఱచాడు – ప్రాచీనమైన వస్తువులన్నీ మంచివనీ, నూతనంగా వ్రాయబడినంతమాత్రం చేత కావ్యం చెడ్డదని చెప్పుటకు వీలులేదు.

—పురాణమిత్యేవనసాధుసర్వం
నచాపికావ్యం నవమిత్యవద్యమ్

ఒక ప్రాచీన తమిళవైయాకరణుడు ఇలా పేర్కొన్నాడు–ప్రాచీన మార్గాలనుండి బయటపడు, నూతనపథంలో సంచరించు.'

పైవాటిని పరిశీలిస్తే, ఎప్పుడో నిర్ణయింపబడ్డవస్తువు అన్నికాలాల్లో సరియైనదిగా ఉండడానికి వీలుపడదని తేలిపోయింది. పై సిద్ధాం

తాన్ని దృష్టిలో ఉంచుకొని ఆధునికులు ఇలా వాదిస్తుంటారు – మనశాస్త్రాల్లో కొన్ని మంచి విషయాలున్నప్పటికీ, కాలానుగుణంగా కొన్ని కలుపు మొక్కలుకూడా వాటి ననుసరించి పెరిగిపోయాయి. ఈ కలుపుమొక్కలను ఎప్పటి కప్పుడు పెరికివేస్తూఉండాలి. కాని ఇలా కలుపుతీయడమనే పథం చాలా క్లిష్టంగా గోచరిస్తుంది. ఏదిపంటో, ఏదికలుపో – యే యిద్దఱు వ్యక్తులమధ్యా ఏకాభిప్రాయం కుదరడంలేదు. ఒకనిదృష్టిలో కలుపుమొక్కగా కనిపించినది మఱియొకనిదృష్టిలో పైరుమొక్కగా కనిపించడం జరుగుతున్నది, అందువల్ల కలుపు తీయడమనేపేరుతో అన్నిమొక్కలను పీకివేయడం తటస్థిస్తే, మనం నడుచుకొనవలసిన మార్గమేమిటో తేలకుండా శాస్త్రాలన్నీ మఱుగుపడి నశించిపోగలవు.

మంచిదిగా నిర్ణయించుటకు ప్రాచీనమైన విషయాన్నిమాత్రమే దృష్టిలో ఉంచుకొనగూడదనేభావమే కాళిదాసు–పురాణమిత్యేవన సాధుసర్వం అన్న శ్లోకపాదంలో ప్రతిపాదించాడు. మంచిని ఎన్నుకోవడంలో ప్రాచీనత ఒకటే సహాయకారి కాగూడదు. శాస్త్రాలు నిర్ణయించిన విధులన్నీ ప్రాచీనాలే. అవి ప్రాచీనాలైన కారణంగానే విధులుగా గుర్తింపబడలేదు. అవి శాశ్వతమైనవికూడా. పురాణమనేశబ్దంలోనే ఆ అర్థంకూడా ఇమిడింది. పురా అపినవమ్ (పురాణం) పురాతనమైనప్పటికీ ఎప్పుడూ నూతనంగా కనిపించేదనిభావం. శాస్త్రధర్మాలన్నీ సనాతనధర్మాలని పేర్కొనబడతాయి. అవే ప్రాతిపదికవిలువలను ప్రసాదిస్తూ, సత్ప్రవర్తనకు మూలకందాలుగా నిలిచిపోయాయి. క్రొత్త అవసరాలనుబట్టి ఏర్పడిన క్రొత్తవిధులుకూడా సనాతనధర్మంలోని సాధారణ నియమాలను అతిక్రమించగూడదు. యుగధర్మాలు అవసరాలనుబట్టి మార్పుచెందవచ్చు. కాని సనాతనధర్మాన్ని అతిక్రమించలేవు.

కాళిదాసు శ్లోకంలోని అన్నిపాదాలు కలిపి అర్థం చెప్పుకొనవలసిఉంటుంది. శ్లోకం పూర్తి పాఠం.

శ్లో॥ పురాణమిత్యేవ న సాధుసర్వం
న చాపికావ్యం నవమిత్యవద్యమ్ ।
నః పరీక్ష్యాన్యతరత్ భజ
మూఢః పరప్రత్యయనేయబుద్ధిః॥

ఒక కావ్యాన్నిగూర్చి ప్రసావిస్తూ కాళిదాసు పై శ్లోకాన్ని రచించాడు. ఆయన ఇలా పేర్కొన్నాడు–కావ్యం ప్రాచీనమైన కారణం చేత మంచిదని, నూతనమయిన దైనందున చెడ్డదని నిర్ణయించుట సమంజసంకాదు. సజ్జనులు జాగ్రత్తగా పరిశీలించిన తర్వాతనే దాని బాగోగులు నిర్ణయిస్తారు. అవివేకులు ఇతరుల యభిప్రాయాలకే ప్రాధాన్యమిచ్చి వారి పథమునే అనుసరిస్తారు. మనకు సంబంధించి నంతవఱకు కావలసినభాగం–సన్తఃపరీక్ష్యాన్యతరత్ భజన్తే. 'సన్మార్గం' 'సత్ప్రవర్తన' అనే విషయం నిర్ణయించుకోవడంలో మనం వివేకవంతుల, సాధుజనుల వాక్కులనే ప్రమాణాలుగా తీసుకొనవలసిఉంటుంది. మహాభారతంలో యక్షుడు ధర్మజున్ని ఇలా ప్రశ్నిస్తాడు–

కః పన్థాః? మానవుడుజీవితంలో ఏమార్గాన్ని అవలంబించవలెను? దీనికి యుధిష్ఠిరుడు ఇలా ప్రత్యుత్తరమిస్తాడు.

మానవుని వివేకం – విభిన్నాభిప్రాయాలను సూచిస్తున్నది. దీనివల్ల మానవుల మనస్సులు సంశయాత్మలుగా తయారవుతున్నాయి. శాస్త్రాలమధ్యపరస్పరం వైరుధ్యమేర్పడి ఒకదాన్నొకటి ఖండించుకొంటున్నప్పుడు, ప్రజలు భిన్నదృక్పథాలు కలిగి సంచరిస్తున్నప్పుడు శ్రేయోమార్గం – వివేకవంతులు, సజ్జనులు అనుసరించినమార్గమేనని ధర్మరాజు చెప్పాడు–

మహాజనో యేన గతః స పన్థాః. ఈ రీతిగానే కాళిదాసుకూడా దుష్యంతునినోట అదే సత్యాన్ని నిరూపించాడు - సతాంహి సందేహపదేషు వస్తుషు ప్రమాణ మన్తఃకరణ ప్రవృత్తయః । ఇప్పుడు సంతః, సాధవః, మహాజనః - ఈ ముగ్గురిలో ఎవరు నిజమైన సన్మార్గులనే ప్రశ్న? గీత పై ముగ్గురినిగూర్చి ఇలా వర్ణిస్తుంది—

శ్లో॥ తితిక్షవః కారుణికాః
సుహృదః సర్వదేహినామ్ ।
అజాతశత్రవః శాన్తాః
సాధవః సాధుభూషణాః॥

(III-XXX-21)

శత్రువులను సమదృష్టితో చూచువారు, కరుణాసముద్రులు, సమస్త ప్రాణికోటియందు సమభావనకలవారు జీవరాశికంతా మిత్రులును, శత్రువులు లేనట్టివారును, శాంతచిత్తులును, సాధుప్రవర్తనకలిగి సజ్జనులుగా వ్యవహరింపబడుదురు. ఇతర శాస్త్రమార్గాలు గోచరించనపుడు, సంశయాలు కలిగినపుడు పై సాధుజనులు కర్తవ్యపథాన్ని నిర్ణయించ గలుగుతారు.

నీతిశాస్త్రమంతా జగత్తుకు సంబంధించిన విషయమే. అనశ్వరాలై, ప్రాతిపదికలైన నైతికసూత్రాలను త్రుంచిపారవేయదలిస్తే, జగత్తే నశింపగలదు. నైతిక వ్యవస్థకు ప్రమాదం వాటిల్లితే, యీ జగత్తే నశించగలదనే సత్యాన్నే తమిళకవి కంబర్ తన రామాయణంలో వివరించాడు - రావణుడు సీతను లంకకు తీసుకొనివెళ్లి చెరబెట్టినప్పటికి చెరచలేదని పూర్వపక్షంచేస్తూ, పై వాదాన్ని సమర్థించడానికి హనుమంతునినోట రామచంద్రునికి ఈ వాక్యాలు వినిపిస్తాడు మధుర కవి కంబర్.

హనుమంతుడు రామచంద్రునికి ఇలా నివేదిస్తాడు. ఆకాశంలో సూర్యచంద్రాదులు ఇంకా ప్రకాశిస్తున్నందువల్ల, నక్షత్రాలు జారి భూమిమీదపడనందున, సముద్రాలు చెలియలికట్టదాటి ప్రవహించనందున-ప్రభూ. రావణుడు సీతను తాకలేదని తెలుసుకో.

శాస్త్రాలు పవిత్రములై అనశ్వరములైన ధర్మాలవైపు మానవులదృష్టినిమరల్చి ఎల్లప్పుడూ ఎల్లకాలాల్లో వాటినే అనుసరిస్తూ ఉండమనే ప్రబోధాన్ని వారికి కావిస్తాయి. అందుచేతనే శ్రీకృష్ణపరమాత్మ అర్జునుని ద్వారా మానవులకంతా ఇలా ఆదేశం ఇస్తాడు-

శ్లో॥ తస్మాత్ శాస్త్రం ప్రమాణం తే
కార్యాకార్యవ్యవస్థితౌ॥
జ్ఞాత్వా శాస్త్రవిధానోక్తం
కర్మకర్తు మిహార్హసి॥

కాబట్టి కర్తవ్యాకర్తవ్యములు నిర్ణయించుకోవడంలో శాస్త్రాన్నే ప్రమాణంగా ఎంచుకోవలసింది. శాస్త్రాల్లో చెప్పబడ్డ విధులను తెలుసుకొని ఆచరించవలసింది.

శ్రుతి, స్మృతుల్లో నిర్ణయింపబడ్డ ధర్మాలను ఆచరించినందువల్ల మానవునికి ఈ జీవితంలో ఖ్యాతి, పైలోకంలో ఉత్తమసౌఖ్యం లభిస్తుంది.

శ్లో॥ శ్రుతిస్మృత్యుదితంధర్మ
మనుతిష్ఠన్హి మానవః
ఇహాకీర్తిమవాప్నోతి
ప్రేత్యచానుత్తమం సుఖమ్॥

(భవన్స్ పత్రిక సౌజన్యంతో)

ఓం తత్సత్

వార్తలు - విశేషాలు

మద్రాసుకు
శ్రీమద్వీరేశ్వరానందస్వాముల ఆగమనం

బొంబాయి, కాలడి, తిరుచూరు, కళ్లికోట మంగళూరు, బెంగళూరు, మైసూరు నగరములలోని రామకృష్ణమఠ మిషనుల కేంద్రములను దర్శించి మఠ మిషనుల సర్వాధ్యక్షులైన శ్రీమద్వీరేశ్వరానంద స్వాములు మదరాసుకు విచ్చేసి డిసెంబరు 21 వ తేదీనాడు మీనంబాకం విమానాశ్రయంలో దిగారు. మదరాసు భక్తులు ఎదురేగి గౌరవించారు. స్వామి మద్రాసులో డిసెంబరు 28 వ తేదీ వఱకు ఉండినారు. ఆదినానలో పెక్కుండ్రు భక్తులకు దర్శనం ఇచ్చారు. శ్రద్ధాళువులగు సాధువులకు దీక్ష ప్రసాదించారు. కాంచీపురంలో శ్రీ రామకృష్ణమఠంలో పునర్నిర్మితమైన గుడికిని, పెద్ద కూటమునకును 24, 25 తేదులలో ఆవిష్కరణోత్సవం చేశారు, 27 వ తేదీ సాయంకాలము మద్రాసు మఠమండపంలో స్వామి సక్రమసాధనల ఆవశ్యకతపై ఊనికతో ఆధ్యాత్మిక జీవితపథమునుగూర్చి ఉపన్యసించారు. అసంఖ్యాకులగు శ్రోతలు సమావేశమై విన్నారు. స్వామి 28 వ తేదీ కల్కత్తాకు తరలినారు.

క్రైస్తు జయంతి

మదరాసు మైలాపూరు శ్రీరామకృష్ణ మఠంలో 1969 డిసెంబరునెల 24 వ తేదీ బుధవారం సాయంకాలం క్రిస్ట్మసీవ్ మహోత్సవము కొనియాడబడినది. ఆరాత్రికం తర్వాత మఠమండపంలో జీసను క్రైస్తుపఠమును చక్కగ అలంకరించి పీఠముపై నెలకొల్పినారు. ఎదుట మైనపువత్తి దీపములను నివేదన పదార్థములను పఱచిపెట్టారు. శ్రీ విరూపాక్షానందస్వామి బైబిలునుండి కొన్ని ఘట్టాలు చదివి వినిపించారు. పర్వతాగ్రప్రవచనమునకు (సెర్మన్ ఆన్ ది మౌంట్) సమాంతరములను సంస్కృత సారస్వతములోంచి ఎత్తి చూపారు. శ్రీ ఆర్. రామకృష్ణన్ గారు జీసను క్రైస్తుసందేశమునుగూర్చి ఉపన్యసించారు. జీసను హిందువులహృదయమునకు ప్రియుడని ఆయన ఆదర్శాన్ని ఎంతగా అవలంబిస్తే మానవతతికి అంత శ్రేయస్సు కలుగుతుందని వాక్రుచ్చారు. ప్రసాద వినిమయంతో నాటి కార్యక్రమం ముగిసింది.

మాతృశ్రీ జయంతి మహోత్సవము

మాతృశ్రీ శారదాదేవి 117 వ జయంతి తిథిపూజ 1968 డిసెంబరు 31 వ తేదీ బుధవారమునాడు మదరాసు మైలాపూరు శ్రీరామకృష్ణమఠంలో అత్యంత శ్రద్ధోత్సాహములతో నిర్వర్తింపబడింది. మధురనాదస్వరంతో దిన కార్యక్రమం ప్రారంభం అయింది. మంగళహారతి కనంతరం భజన వేదపారాయణం ప్రత్యేకపూజ హోమం అనే కార్యక్రమంలో పెక్కుండ్రు భక్తమహిళలును మహాజనులును పాల్గొన్నారు. భక్తులచేతులనిండుగ ప్రసాదం ఇవ్వడంతో మధ్యాహ్నకార్యక్రమం ముగిసింది. సందె ఆరాత్రికానంతరం మఠమండపంలో సమావేశమైన భక్తసదస్సులో శ్రీ విరూపాక్షానందస్వామి మాతృదేవి జీవితచరిత్రనుంచి కొన్ని ఘట్టాలు చదివి వినిపించారు. శ్రీమత్పరమాత్మానంద-కైలాసానంద స్వాములు మాతృదేవి వ్యక్తిత్వవిశేషమును జీవితవైలక్షణ్యమునుగూర్చి ఉపన్యసించారు.

బహిరంగమహోత్సవం 1970 వ సంవత్సరం జనవరి 11 వ తేదీ భానువారం మధ్యాహ్నానంతరం 3 గం॥ నుండి రాత్రి 9 గం॥ వఱకు చెల్లింది. విశాలమైన వివేకానంద సెంటినరీ హాలులో ఈ కార్యక్రమమునకు ఏర్పాటు చేయబడింది. వేదికపై మాతృశ్రీ ప్రతిమను అలంకరించి లోగడ 1911 లో బెంగుళూరు శ్రీరామకృష్ణాశ్రమమునకు వెనుకవైపున్న

గుట్టను పవిత్రీకరిసూ ఆమె జపము చేసిన ఐతిహ్యామును స్మరింపజేసేరీతిగ అమర్చిపెట్టి నారు. శ్రీమణిఅయ్యరు కాసేపు వేణుగాన వినోదం సమకూర్చారు. బ్రహ్మశ్రీ తిరువా రూరు ఎన్. రామచంద్రశర్మగారు శ్రీ ఆండా ళమ్మ వైభవమును వీనులవిందుగా హరికథా కాలక్షేపం జరిపారు.

5-30 గంటలకు పౌరసభా కార్యం ప్రారంభ మైంది. ప్రార్థనగేయం మంత్ర పుష్పాను సంధానం కాగానే మదరాసు శ్రీరామకృష్ణ మఠాధ్యక్షులు శ్రీమత్కైలాసానందస్వాములు సదస్సునకు స్వాగతాశీస్సు అనుగ్రహిస్తూ నాటి ఉత్సవప్రాముఖ్యాన్ని వివరిస్తూ ప్రసంగించారు. వారి ప్రసంగసంక్షేపము:-చరిత్రలో మాతృశ్రీ మహోదాత్త వ్యక్తివిశేషము. ఉత్సాహజనక దివ్యచరిత. మన దేశచరిత్రలోగాని విశ్వచరి త్రలోగాని ఆమెతో తులతూగువారు అరుదు. 1853 నుండి 1920 వరకు ఆమె ఈ లోకమున జీవించియుండెను. కాని విశ్వమానవతతికి నిత్య శ్రేయః ప్రదాత్రిగా ఆమె వెలుగొందినది. ఆమె పల్లెపడుచు. సర్వసామాన్య కుటుంబ సంజాత. కాని విశ్వవ్యాప్తమై నిత్యప్రవర్ధ మానముగనున్న రామకృష్ణమిషనుకు ప్రభవ స్థానం ఈ పల్లెపడుచే. రామకృష్ణమిషను ఆమూలాగ్రం మతసంస్థ. ఆత్మస్వరూపిణియైన మాతృదేవి దానికి మూలశక్తి. పల్లెలో పుట్టి పల్లెలో పెరిగిన ఆమె పైకి ఏమియు ఎఱుగనిదే. బడిచదు వామెకు లేదు. చదువు విషయంలో భర్తయు ఆమెకు సమానుడే. కాని ఎందఱెందఱో మహాతత్త్వవేత్తలు జ్ఞానజ్యోతికై ఈ యిద్ద ఱిని దరిసి సఫలమనోరథులయ్యారు. మాతృ దేవిని అర్థం చేసుకోవడం కష్టమే. పుస్తకం చదువామెకు సున్న. ఐనప్పటికి ఆమె ఆధ్యా త్మిక జ్ఞాననిధి. వైదిక సనాతనాచారపరాయణ. ఐనప్పటికి అతివిశాలమును అధునాతనమును ఐన దృక్పథం ఆమెకుంది. విదేశీయ మహిళా సంపర్కం ఆరోజుల్లో అప్రాయశ్చిత్తీయమైన కళంకం. కాని శ్రీ శారదాదేవి సోదరి నివేదిత ప్రభృతులను ఆత్మీయకోటిలో చేర్చుకుంది. అందుకు కావలసిన నైతిక ధీరత ఆమె కుండింది. శ్రీరామకృష్ణుని జీవితంలో క్లిష్టఘట్టాలు పెక్కింటిలో సరళామాయకురా లగు మాతృదేవి పల్కిన పలుకులు సమస్య లకు పరిహారములను సమకూర్చినవి. గురుదే వుని ప్రత్యక్షశిష్యు లొక్కొక్కరు ఆధ్యాత్మిక తత్త్వ నిధులైనప్పటికి మాతృదేవి ఎదుటపడు టకు జంకెడివారు. 1911 లో ఆమె మద్రాసుకు విచ్చేసింది. ఇంగ్లీషుగాని తమిళముగాని ఆమెకు తెలియదు. మదరాసీయులకు బెంగాలీభాష తెలి యదు. కాని వారినామె కలిసికొన్నప్పుడు ఉభ యులును సంతుష్టిచెందిరి. గురుదేవుడు జీవించి యున్నంతకాలము మాతృదేవి ఆయనకు పరి చర్య చేస్తూవచ్చింది. తదనంతరం ఈ ఉద్య మానికే తాను కేంద్రస్థానీయురాలై తన సాధనంచేతను సలహాలచేతను ఈ రామకృష్ణ సంస్థకు సేవచేసింది. విదేశాలకు పోయి దిగ్వి జయం సాధించిన శ్రీవివేకానందస్వామి అందుకు ముందుగా మాతృదేవి దీవెనలను పొందియే పోయెను. ఈ సంస్థకు ఆమెమాట వేదవాక్యం. ఇటీవల స్థాపితమైన శారదామఠంకూడ ఆమె సంకల్ప పరిపాకమే. మానవతతికి అమె ఆదే శాలు తారకములు. అందఱికామె "నామసంకీ ర్తనం చేయండి. జపం చేయండి ధ్యానం చేయండి" అని కఱపింది. ఎవరిలోగాని తప్పు లెన్నరాదని నిషేధించింది. ఆ ప్రథమోప దేశము ఆత్మాభివృద్ధికి సాధకం. ఈ రెండోది సంఘబలమునకు సాధకం.

తమిళ ఎన్సైక్లోపేడియా ముఖ్య సంపాదకు లైన శ్రీ ఎం. పి. పెరియస్వామి తూరన్ గారు మాతృదేవి సందేశాన్ని గూర్చి తమిళంలో ఈ

లాగన్నారు:— భగవదంకితమున్ను పరమ పవిత్రమున్ను అయిన జీవితసారం శ్రీ శారదా దేవి చరిత్రలో కనవచ్చు. ఆమెకుండిన గ్రంథ జ్ఞానము అల్పము. తత్త్వజ్ఞానమనల్పము. సనాతనాచారపరురాలై యుండియు ప్రేమ వాత్సల్యప్రేరితురాలై ఆమె అవధులను అతిక్రమించెడిది. నిమ్న ప్రజలపై ఆమె కుండిన ఉత్కట ప్రేమ లోకమాతకు సహజమే. ఎంతటి పతితులును ఆమె అనుగ్రహమునకు బాహ్యులు కారు. శ్రీరామకృష్ణునకు ఆమెయందుండిన ఉత్కటకోటిక భక్త్యాదరములు చాలు, ఆమెగారి ఆత్మోన్నతిని సూచించడానికి. ఆయనకు ఆమె అక్షరాలసహధర్మిణి. ఆయన కనంతరం ఆయన జీవితకార్యాన్ని ప్రశస్తరీతిలో ఈమె నిర్వహించింది. ఈమె మాతృప్రేమకు స్వదేశ విదేశాదులనెడి పొలిమేరలు లేవు.

వివేకానంద కళాశాల గణితశాఖకు మాజీ అధ్యక్షులైన శ్రీ ఎస్. నారాయణన్ గారు ఆంగ్లంలో ఇట్లుపన్యసించారు:— "శ్రీశారదా రామకృష్ణులుదివ్యదంపతులు. మాతృదేనిని గురుదేవుడు ఆరాధ్యపీఠం అధిష్ఠింపజేశాడు. మహోన్నత మాతృభావం ఆమెలో రూపు దాల్చింది. ఒకరీతిలో శ్రీ శారదా రామకృష్ణులు స్వయంవర దంపతులు. శ్రీశారదా దేవి మానవత్వ దేవత్వములకు కలయిక చోటు. ఆమె సీతాదేవియొక్క పునరవతారము అని చెప్పవచ్చు. ఆమె మాతృహృదయసన్నిధిలో ఎంతటి పాపమైన భస్మమైపోతుంది. మంచివారికి ఆమెతల్లి, చెడ్డవారికిని ఆమె తల్లియే. వెలుపలి సరళత, లోపల ప్రగాఢత ఆమె జీవితంలో విశేషాలు. ఒక వైపు గృహకృత్యాలలో శ్రద్ధాళువైనగృహిణి. ఒక వైపు ఆధ్యాత్మిక నిశ్రేణిశిఖరమైన నిర్వికల్ప సమాధిని అధిరోహించినది ఆమె."

స్కూళ్ళలో పోటీలలో గెలిచిన విద్యార్థినులకు బహుమతులు పంచిపెట్టబడ్డాయి. శ్రీ అణ్ణా ఎన్. సుబ్రహ్మణ్య అయ్యరుగారి వందనోపచారంతో సభాకార్యం ముగిసింది. మఠ భజనబృందంవారు శ్రీ ప్రియానందస్వాముల ఆధ్వర్యంలో గంటన్నరసేపు కాళీకీర్తనం చేశారు, ప్రసాద వినిమయంతో దినకార్యక్రమం ముగిసింది.

గ్రంథ పరిచయం

నివేదన

రచయిత : శ్రీ మేకా సుధాకరరావుగారు
ప్రాప్తిస్థానం: శ్రీ రాణీగారు, బొబ్బిలి రాజ భవనం, బొబ్బిలిపోస్టు, శ్రీకాకుళంజిల్లా ఆంధ్ర ప్రదేశ్. పుటలు 67+38.

ఇదొక సీసపద్యాలశతకం. 67 పద్యాలు మొదటిభాగంగాను 38 పద్యాలు రెండోభాగంగాను వెలువరింపబడ్డాయి, ఇందు ప్రతిపద్యము భక్తిరసభరితం. భావుకతానిబిడం, ప్రౌఢతా సంపన్నం. హృత్ప్రభవమై అనర్గళంగాసాగిన భావతరంగిణి ఇది. ఇది స్వానుభూతిప్రవాహం కావడమే దీని మాధుర్యమర్మం 'వాక్యంరసాత్మకం కావ్యం' అను లక్షణానికి అన్యూనాతిరిక్తలక్ష్యమైన యీ చిఱుత కృతి స్వాగతం.

ప్రభాకర్.

భక్తియోగము

అనువాదకులు :

శ్రీ చిరంతనానందస్వాములవారు

ఆధునికుల చిత్తము నాకర్షించురీతిని, అమోఘవచనములతో, విమర్శకదృష్టితో, శాస్త్రప్రమాణములతో భక్తితత్త్వమును శ్రీ వివేకానందస్వాములవా రిందు విపులముగా ప్రదర్శించి యున్నారు. మూలగ్రంథములలోని ప్రమాణవచనములును వానికి టిప్పణములును సులభశైలియందు వ్రాయబడి యున్నవి.

121+4 పుటలు ఆఱవ కూర్పు వెల : రూ. 1-50

కర్మయోగము

అనువాదకులు :

శ్రీ చిరంతనానందస్వాములవారు

ఇందు శ్రీ వివేకానందస్వాములవారు కర్మయోగతత్త్వము నరటిపండొలిచినరీతిని విశదీకరించియున్నారు. కర్మమెటుల మోక్షసాధనమో స్పష్టీకరించియున్నారు. కర్మయోగ రహస్యము నెఱుగగోరు జిజ్ఞాసువుల కిది కల్పతరువు.

146+8 పుటలు ఏడవ కూర్పు వెల : రూ. 1-50

ఇట్లు వ్రాయుడు : మేనేజరు, శ్రీ రామకృష్ణమఠము, మైలాపూరు, మద్రాసు-4

వంటచేస్తూనే విశ్రమించండి

ఖాస్ జనతా
కిరోసిన్ కుక్కర్

ఓరియంటల్ మెటల్ ఇండస్ట్రీస్ ప్రైవేట్ లిమిటెడ్

67, బిపిన్ బిహారి గంగూలీ స్ట్రీట్, కలకత్తా 12.

KALPANA O. M. 15 TE

శ్రీ శారదా ప్రసంగములు

అనువాదకులు :

కీ. శే. వెదురుమూడి వేంకటకృష్ణరావుగారు, బి. ఏ.

శ్రీ రామకృష్ణుని సహధర్మచారిణియు, ఆదర్శసతియు, ఆదర్శయోగినియు, ఆదర్శ మాతయు నగు శ్రీ శారదాదేవి భక్తులతో నొనర్చిన దివ్యసంభాషణలు! తేటతెనుగున రచింపబడియున్నవి.

346 పుటలు (తృతీయ ముద్రణము) వెల : రూ. 3-00

అనుష్ఠాన వేదాంతము

అనువాదకులు : కీ॥ శే॥ తత్త్వానందస్వాములవారు

ప్రపంచమున వివిధరంగములందు విహరించువారికి వేదాంతమెట్టుల అనుష్ఠాన యోగ్యమో కండ్లకుగట్టినటుల వివేకానందస్వాములవారీ యుపన్యాసములందు స్పష్టీకరించి యున్నారు.

(129+6 పుటలు) తృతీయ ముద్రణము వెల : రూ. 1-25

నూతన ముద్రణము ఇప్పుడే వెలువడినది!!

"భారత యువజనులారా!"

అనువాదకులు :

కీ. శే. తత్త్వానందస్వాములవారు

భారతయువజనులను ప్రబోధించి శ్రీ వివేకానందస్వాములవారొసగిన ఉపన్యాసముల సంపుటీకరణము! ఒక్కొక్క ఉపన్యాసము భావగాంభీర్యము గలిగి యలరారుచున్నది.

274 పుటలు దివ్యమగు ద్వితీయ ముద్రణము! వెల : రూ. 3-00

అడ్రెసు : మేనేజరు, శ్రీ రామకృష్ణమఠము, మైలాపూరు, మద్రాసు - 4

జ్ఞానయోగము

అనువాదకులు :
కీ. శే. కందుకూరు మల్లికార్జునంగారు, బి. ఏ.

అద్వైతజ్ఞానము "సిద్ధులకు, బద్ధులకు, స్త్రీలకు, పురుషులకు, శిశువులకు, పండితులకు, పామరులకు — అందఱికిని సమానాధికారముగల సొమ్ము" కావలెనని శ్రీ వివేకానంద స్వాములే యిందు పలికియున్నారు. అందుల కనుగుణమగు విషయ విన్యాసముతో శ్రీ స్వామివారి యుపన్యాసముల కావించియున్నారు. ఈ గ్రంథము సరళమధుర భాషయందు ఆంధ్రీకరింపబడి యున్నది.

(480+8) పుటలు　　　రెండవ కూర్పు　　　వెల : రూ. 4-00

నూతన ముద్రణము!　　　ఇప్పుడే వెలువడినది!

రాజయోగము

అనువాదకులు :
శ్రీ చిరంతనానందస్వామి

ఇందు ప్రథమభాగము శ్రీ వివేకానందస్వాములవారు న్యూయార్కు పట్టణములో కావించిన వివిధోపన్యాసములు. ద్వితీయభాగము – రాజయోగమునకు ప్రమాణములయిన పాతంజలయోగసూత్రముల విపుల వివరణము. పాఠకుల కిది రాజయోగదర్పణమే.

(320+8 పుటలు)　　　ఆఱవ కూర్పు　　　వెల : రూ. 2-50

అడ్రెసు : మేనేజరు, శ్రీరామకృష్ణమఠము, మైలాపూరు, మద్రాసు–4

సంపాదకులు : శ్రీ హీరానందస్వామి, శ్రీ నేలటూరి భక్తవత్సలము.
శ్రీ ఎమ్. బాలసుందరంగారిచే ఫ్రీడమ్ ప్రెస్, (మద్రాసు-21) న ముద్రింపబడి,
శ్రీ హీరానందస్వామిచే శ్రీ రామకృష్ణమఠము (మైలాపూరు) నుండి ప్రచురింపబడినది.